

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11-55-62.
Postatakarékpénztári csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetést díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Évesz évre 4, félévre 2, negyedévre 1 F.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 F

Budapest, 1938

XIX. évfolyam, 25. szám.

Junius hó 19

A HETVENÉVES KORMÁNYZÓ

Magyarország kormányzója, *vitéz nagybányai Horthy Miklós* junius 18-án tölti be hetvenedik életévét.

Ezt a napot a nehéz történelmi megpróbáltatásokat élő ezeréves magyar nemzet minden tagja a sorsát intéző örök Gondviselés iránti hálával s az ünnepeit magas személyével szemben megnyilvánult fokozódó szeretettel ünnepli.

Megkondul minden magyar harang, ígét hirdet minden magyar szőszék, áldozatot mutat be minden oltár, s abban minden magyar szív résztvesz, minden lélek egyesül és minden akarat összefor.

Az összes magyar családok ünnepe ez a nap az *édesapa* magasztos fogalmának megdicsőítésében. Minden társadalmi osztályé a *magyar őrző szellem* töretlen utjának követésében. Az egész magyar fajé a világ mind a négy táján a legfőbb nemzeti célok elérésére és megvalósítására.

Mert *vitéz nagybányai Horthy Miklós* személye ezt jelentette mindig a tizennyolc éven át, amelyen csonka hazája és szétépett nemzete sorsát irányította. A nehéz, a kiismerhetetlen, a kálváriás időkben, amelyekben több csapás ért bennünket, mint bármely más korban. Az *otrantói hős* kellett hozzá, hogy mohóságát megtörje. A *magyapuzsztatatu diplomata*, hogy celszövényein átlásson. A *bölcs államférfi*, hogy ingoványain utakat jelöljön. *Gerinces ösöktől származó magyar ur*, hogy minden csüggedt felémeljen, s minden kétkedőnek példát mutasson. *Krisztusi szeretet mélysége*, hogy a legelhagyottabbakat is magához tudja ölelni. *Atyai megértés*, hogy minden magyart testvérré tehessen.

S mindez megvolt és megvan ma is Magyarország kormányzójában. S ha fennkölt elétéré áldást és boldogságot esd minden tagja, ezt mélységes megnyugvással, boldog örömmel és fokozódó szeretettel és bizalommal cselekszi, mert tudja, hogy sorsa intézését jobb kezekben nem tudhatja.

Különösen érzik és vallják ezt a *magyar falvak dolgos lakói*. Az ősi magyar jobbágyok verszerinti utódai a magyar föld művelői, akik áhitatos imával borulnak le ma is Szent István ró-

lunk gondoskodó Szent Jobbjá előtt. Akinek hagyományai ruházták fel Mátyást az „igazságos” jelzővel. Akik Kossuth Lajost ma is Kossuth-apánnak nevezik.

Ez a hatalmas társadalmi réteg, amely fokozottan vette ki részét a világháború verőzónéval kezdődő, a forradalmakban és gazdasági válságokban folytatódó szenvedésekből és megpróbáltatásokból, érzi és tudja, hogy volt egy szempár, amely figyelte, egy kar, amely elesni nem engedte,

egy szív, amely vele érzett, s egy akarat, amely szilárdan irányította. A *kormányzó*.

Ez a nemzetfenntartó társadalmi réteg ma már teljesen és hiánytalanul tisztában van a saját politikai, közgazdasági és erkölcsi súlyával. S azt is tudja, hogy ezek kivivhatóságát és elérhetőségét a kormányzó magas személye irányította és tette valósággá.

Ezért kér a falu népe hatványozott részt az ünnepekből. Ezért ad hálát a Mindenhatónak,

hogy friss és töretlen erőben tartotta meg az örvényeken járó magyar sorshajó kormányosát. Ezért figyel minden szavára, keze minden mozdulatára s szíve minden dobbanására.

Es ígéri, hogy minden további utmutatásának hűséges követője, minden parancsának feltétlen teljesítője lesz. S kéri a magyarok Istenét, hogy további erőt, egészségét és lankadatlan bölcseséget adjon legfőbb és egyetlen Vezérének, *vitéz nagybányai Horthy Miklósnak*, akiben élni fog és megvalósulni az új, a boldog magyar haza!

Csonkaország magyarjai vigyázzatok a földre!

Sztranyavszky Sándor földművelésügyi miniszter nagybeszéde

A költségvetési vitának az agrárlakosság szempontjából kétségkívül legkiemelkedőbb eseménye *Sztranyavszky Sándor* földművelésügyi miniszternek a tárca költségvetési tárgyalása során elmondott hatalmas, a mezőgazdaság minden időszerű kérdésére kiterjeszkedő beszéde, amely egyttal *Sztranyavszky Sándornak* első, parlamenti miniszteri beszéde is volt. A képviselőház általános érdeklődéssel kísérte a miniszter beszédét és a beszéd során is, de elhangzása után különösen nagy lelkesedéssel juttatta kifejezésre elismerését és tetszését

a nagy felkészültségű, szónokilag is tökéletes, izzó hazafiságtól és őszinte szociális érzéstől áthatott beszéd felett.

A miniszter beszédét az elődeiről — *Marschall Ferencről, Darányi Kálmánról* — való hálás megemlékezésel és *Gömbös Gyula* néhai miniszterelnök munkásságának kegyeletes méltatásával kezdte.

Megállapította ezután a miniszter, hogy a magyar földbirtokpolitika irányát megszabja az a tény, hogy két történelmi korszak küszöbén vagyunk, amikor a múltak tapasztalatait figyelembevéve kell megtenni a jövő felé a lépéseket. Hangsúlyozta, hogy különös felelősségérzet kell, hogy áthassa azt, akinek a gondozására bízta a Gondviselés annak a magyar földnek sorsát, amely nemcsak életet és alapot jelent ennek az országnak a számára, hanem amely magyar földnek lelke is van. Ez a lélek figyelmeztet mindannyiunkat arra:

Csonkamagyarország magyarjai ügyeljenek, vigyázzatok arra a magyar földre, amelynek vonzóereje van és kell, hogy legyen az égtájak mindegyike felé, ahonnan magyar szempárok sugároznak erre a darab magyar földre és amelynek sorsintézéséért, jövődjéért mi felelősek vagyunk.

A költői erejű szavak után a miniszter a *birtokpolitika lehetőségeit* vázolta. Rámutatott arra, hogy a telepítési és hitbizományi reform által megszabott földbirtokpolitikai kereteken túl is vannak lehetőségek; ilyen lehetőséget nyújtanak elsősorban a nap-nap után forgalomba kerülő földterületek, amelyeknek földreform és telepítés céljaira való felhasználása a kormány elsődleges kötelessége és erre a célra az anyagi eszközt megszerezni kötelességének tartja. Másodszorban azok a földbirtokok kerülnek sorra, amelyek bankok, részvénytársaságok kezén vannak, mert ezeknek nem lehet céljuk, hogy földműveléssel foglalkozzanak hivatásszerűen.

A magyar föld elsősorban annak a kezére való, aki nem haszon szerzési célra tartja a kezében, hanem aki a földet, mint a nemzet szolgálatának egyik legfontosabb eszközét, felelősége tudatában szakértelemmel, szeretettel önmaga tudja megmivelní.

Arra kell törekedni — jelentette ki a Ház meg-megújuló tapsai között *Sztranyavszky Sándor* — hogy

a föld minél több magyar embernek nyújtson kenyeret és hogy a magyar földből mindaz kihozassék, ami komoly, szorgos munkával és hozzáértéssel a nemzet számára kihozható.

A miniszter ezután a kisemberek földhözjuttatására vonatkozó elgondolásait részletezte. Kifejtette, hogy azokon a helyeken, ahol a szükséges anyagi eszközök nem állanak rendelkezésre, de megfelelő számban vannak olyanok, akik megbízhatóságuk, hozzáértésük folytán földre érdemleges, *kisbirtokot kell létesíteni*; valamint ott, ahol a nagybirtok nem biztosít megfelelő nyájdelmet, vagy ahol amugy is bérli gazdálkodik és megfontolás tárgyává tehető, mi fontosabb a nemzet szempontjából: az-e, hogy egy bérli, vagy hogy minél több megbízható *kisgazdálkodás* kezében legyen-e a föld? Bejelentette a miniszter, hogy a *házhelyhez juttatást, egészségese család* tízhelyek támogatását továbbra is folytatni kívánja.

Megemlékezett *Sztranyavszky Sándor* arról is, hogy 1936 július elsején a folyó év márciusának végére

40.000 holdat meghaladó területet fordított a kormány birtokpolitikai célokra; 5234 család jutott kishaszonbérlethez, 3000 család pedig tulajdonjoggal jutott földhez.

A kislakásépítés mellett a *munkabérmegállapításra, a cselédlakások építésének elősegítésére* is sulyt fog vetni. Részletezte ezután a miniszter a *szőlőültetvények fejlesztésére* vonatkozó terveit is: a téli gazdasági iskolák számát '72-re emeljük, a téli gazdasági

tanfolyamokat kimélyítik, a mezőgazdasági érdekképviseleteket kiépítik, de nagy gondot fog fordítani a homoki gazdálkodás megújítására, a műtrágya népszerűsítésére és árának szabályozására is.

Bizonyra nagy megnyugvást kelt gazdakörökben az, hogy

a miniszter készletek tárolásával kívánja elejét venni a gabona-spekulációnak.

Bejelentette továbbá, hogy a *hegy-községekről, a szőlő- és gyümölcs-gazdálkodásról* szóló törvényjavaslatot hamarosan benyújtja, a pénzügyminiszter pedig a *szesz-törvényjavaslatot* készíti elő benyújtásra. A kertészeti munkások iskolák felállítását is tervezi a kormány, amely arra is törekszik, hogy a növényvédelmi szerek árát olcsóbbá tegye.

Ismertette a miniszter a továbbiak során az *állattenyésztés fejlesztése* érdekében tenni kívánt intézkedése-

ket, amelyek a legelők karbantartására, állatnevelés és ápolás tanítására vonatkoznak, stb.

Végül az *értékesítés* nagy kérdéséről beszélt, majd megnyugtató kijelentéseket tett a *szőlő- és körömfű-jás okozta állategészségügyi helyzetéről*, hangsúlyozva, hogy megijedni nem kell, mert minden intézkedés megtörtént a szükséges védekezés érdekében.

A miniszter beszédét az érdeklődés megköszönésével és annak hangsúlyozásával fejezte be — a Ház osztatlan és lelkes ünneplése közben — hogy

a törvényhozás iránti hűséggel, de hiven a magyar föld és a magyar föld népe iránt is, kívánja Isten áldásával, becsülettel teljesíteni kötelességét.

A minisztert nagyszabású beszéde után a képviselőház percekig ünnepelte.

A HÉT POLITIKAJA

A földművelésügyi tárca költségvetése

A földművelésügyi tárca részletes vitája során elhangzott felszólalásokra *Teleki Mihály* gróf államtitkár többször is válaszolt. Ismertette az Alföld felszántása érdekében tett intézkedéseket; bejelentette, hogy

az intervenció állatvásárlások idejének meghosszabbítására a minisztérium újabb hitelt kért és kapott,

hangsúlyozta, hogy a kormány nagy súlyt vet a falusi nép részére rendezett háztartási tanfolyamok kiépítésére és sajnálattal mutatott rá arra a visszás helyzetre, hogy a mezőgazdasági érettségét tett fiatalok nem akarnak visszatérni az eke szarvához. A fiataloságot arra kell nevelni, hogy tartson ki a föld mellett.

A hozzászólások és államtitkári válaszok elhangzása után a képviselőház részleteiben is elfogadta a tárca költségvetését.

A belügyi tárca

A Ház ezután rátért a soron következő, *belügyi tárca* költségvetésének tárgyalására. *Temple Rezső* előadó ismertette a tárca tételét.

Június 10-én folytatta a képviselőház a *belügyi tárca* költségvetésének tárgyalását. A felszólalók elismeréssel adóztak a csendőrség és rendőrség kitűnő szellemének és fegyelmességének, amely biztosította annak, hogy Magyarország a jövőben is a belső rend és nyugalom szigete lesz.

Vitéz *Keresztész-Fischer Ferenc* belügyminiszter felszólalásában részletesen ismertette célkitűzéseit. Elsősorban az állami igazgatás tervezett reformjáról beszélt; megállapította, hogy a túlzottan központosított igazgatást az alsófokú közigazgatási hatóságok kikapcsolásával meg kell reformálni. Elismeréssel emlékezett meg a közigazgatási tanfolyamokról és bejelentette, hogy a legközelebbi tanfolyamon

kizárólag a szociális igazgatás kérdéseivel kívánunk foglalkozni.

Leszögezte, hogy a községi jegyzőket tehermentesíteni kell, mert az érdekes jegyzői kar mai túlterheltsége mellett képtelen a reábizott feladatokat ellátni.

A közegészségügyi és szociális szolgálatról, a társadalombiztosításról, a szegényellátásról és általában a közföld kérdéseiről nyilatkozott ezután a miniszter. Hangsúlyozta, hogy a kormány alapvető elgondolása az,

hogy egészséges gazdaságpolitikával emelje a nép foglalkoztatását és élet-színvonalát. A szociálpolitikának összhangban kell lennie a közegészségügyi szolgálattal. Ezzel kapcsolatosan rámutatott a miniszter az ugynevezett *zöldkereszt-akció* működésének áldásos eredményeire. Hangoztatta, hogy

a falu életszínvonalának a városival szembeni elmaradottságát tapasztalva, lelkiismereti kötelességére tartja minden rendelkezésére álló eszközzel a falu segítségére sietni.

A közegészségügyi megújításának kiépítésére a beruházási program lehetőségeit kívánja kihasználni; bejelentette, hogy a tudóbaj elleni védekezés érdekében és a vérhaj terjedésének megakadályozására *gondozók és tanácsadók felállítását* tervezi és erre vonatkozóan legközelebbi törvényjavaslatot fog a Ház elé terjeszteni. A kormány a községekre és a tanyaikra orvosokat kíván telepíteni, hogy legalább kéthetenként megjelenhessenek az orvos ott, ahol szükség van rá.

A *gyermekvédelem* terén teendő intézkedések ismertetése során bejelentette a miniszter, hogy a falusi lakosság támogatása érdekében cukor-, tej- és étkezési akciókat tervez, hogy különösen a szegény gyermekek sorsán és egészségi állapotán javítsa. Bejelentette továbbá, hogy a kormány a *kiadódásoknak* napközi otthonokká való megfelelő átalakítását vette tervebe.

Az ipari társadalombiztosítás kérdéseiről emlékezett meg ezután a miniszter, majd bejelentette, hogy ugyancsak a csendőrség, mint a rendőrség helyzetén javítani kíván a kormány. Megállapította, hogy — sajnos — a *mostani költségvetés nem nyújt lehetőséget a hadikölcsönjegyek az eddiginél nagyobb mérvű támogatására.*

Az ivóvízellátás kérdéséről beszélvé, azt a reményét fejezte ki, hogy

öt-hat év alatt a falusi ivóvíz-kérdést sikerül teljesen megoldani.

A kórházi ápolásokról beszélvé, bejelentette, hogy a kormány egészségügyi politikája főként a betegség megelőzésére irányul.

A belügyminiszter beszédét a Ház nagy lelkesedéssel és tapsal fogadta, majd néhány felszólalás után elfogadta a költségvetést.

A kultusztárca költségvetése

A képviselőház ezután rátért a *kultusztárca költségvetésének* tárgyalására. A tárca tételét *Szinnyey-Merse Jenő* előadó ismertette, hangsúlyozva, hogy a kormány a szociális szempontok előtérbe állítása mellett a kulturális szempontokat sem hanyagolja el.

A képviselőház június 11-én folytatta a *kultusztárca költségvetésének* tárgyalását. A felszólalók azt hangsúlyozták, hogy a magyar kultúra világvizonylatban is versenyképes; többen tiltakoztak az iskolák növénydekeinek politikai célok szolgálatába állítása ellen; meleg elismeréssel emlékeztek meg a magyar tanító kar nemzetnevelő munkásságáról is.

Teleki Pál gróf kultuszminiszter a felszólalásokra adott válaszában a tudós hozzáértésével és a cserkésztszert szeretetével szökött a magyar nevelésügy nagy problémáiról. Hangoztatta, hogy összhang kell teremteni a családi és az iskolai nevelés között. Bejelentette, hogy a felső mezőgazdasági iskolákat már szeptember 1-én mezőgazdasági középiskolákká alakítják át. Elmondotta, hogy

az elmúlt öt év alatt 1150 elemi iskolai tantermet emeltek és a következő öt év alatt további kétezer tanterem épül.

Az eddigi 55 önálló gazdasági iskolán kívül még 50 ilyenirányú iskolát akar építtetni. Hangsúlyozta a miniszter, hogy a *népiskolai tanító munkássága éppen olyan fontos, mint az egyetemi tanáré és ezért a népiskolai tanítókat, mint egyetemi tanár kollegájának tartja.* Leszögezte ezután, hogy erélyes intézkedéseket kíván tenni annak megakadályozására, hogy az ifjúságot politikai célokra használhassák fel lelkiismeretlen emberek. Végül hangsúlyozta, hogy nagy súlyt vet a *levente-intézmény és a cserkészlet fejlesztésére*, valamint a *szerepre és vallásosságra való nevelésnek* az egész vonalon való megvalósítására.

A miniszter beszédét a Ház minden oldalán általános helyesléssel és

A felhatalmazási törvényjavaslat vitája

A költségvetés megszavazása után, június 4-én elkezdte a képviselőház a felhatalmazási törvényjavaslat — az ugynevezett *appropráció* — vitáját. A javaslatot *Molnár Imre* előadó ismertette.

Többek felszólalása után *Maikó János* szólt fel, aki *Imrédy Béla* miniszterelnök nagyvonalú programját méltatta, majd azt fejegette, hogy

Magyarországnak nem népvézerekre, hanem államférfiakra

A 33-as országos bizottság ülése

A 33-as országos bizottság június 14-én ülést tartott.

A napirend során a bizottság elfogadta a *gazdatartozásokról és földgári nemperes eljárásról* szóló rendelkezések értelmezéséről és kiegészítéséről kiadandó kisebb módosításokat tartalmazó rendeletet. Ugyancsak tudomást vette a bizottság a *cukor-repátermelés* és *cukorgyártással* kapcsolatosan kiadandó, valamint a *lovak külföldre szállítására* vonatkozó rendeletet.

Egyes felszólalásokra adott válaszában *Imrédy Béla* miniszterelnök bejelentette, hogy az illetékes tényleg foglalkoznak — a közeledei csepésre való különös tekintettel — a *petróleum áralakulásának ellenőrzésével*, valamint azzal a kérdéssel, hogy a *gazdák a termelés és állathizálás* kérdésében megfelelő irányítást kapjanak.

Az új községi képviselő belépett a NEP-be

Kovács Sándor, a községi kerület országgyűlési képviselője, akinek a mandátumát a Közigazgatási Bizottság ítélte oda, levelet intézett *Tasnádi Nagy András*hoz, a Nemzeti Egység Pártja országos elnökéhez és bejelen-

ünnepléssel fogadták.

A kultusztárca költségvetésének megszavazása után a Ház rátért a

pénzügyi tárca

költségvetésének tárgyalására. *Molnár Imre* előadó ismertette a tárca tételét.

A június 18-iki ülésen felszólaló képviselők az államháztartás nagy-nehezen megteremtett egyensúlyának további biztosítása mellett foglaltak állást; többen pedig a házadó mérséklését és az arányosabb adózás bevezetését kérték.

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter beszédében ismertette a kormány adózási politikáját és bejelentette a kormányt az adózási tervéről, hogy az adózat arányossá tegye és a közterheket a gyenge vállalkról az erősebb vállakra hárítsa át. Ennek elérése érdekében melyenreformokkal készül a Ház elé jönni. Rámutatott arra, hogy küszöbön áll a *társulati adó reformja* és még egy javaslat, amelynek az a célja, hogy a kisemberek terhein könnyítsen. A házadó mérséklése is a kormány egyik programja. Hangsúlyozta, hogy csak deficitmentes költségvetéssel lehet egészséges állami, gazdasági és szociális életet teremteni. Küszöbön áll az új illetékközdök benyújtása is. Végül bejelentette a miniszter, hogy a beruházási törvény végrehajtási utasítás hamarosan megjelenik, október elsején esedékesek válnak az első részletek és hamarosan kibocsátják a beruházási kölcsönjegyzési felhívást is.

A beruházás körülbelül százmillióstételre már meg is történtek a megrendelések, úgy, hogy a gazdasági élet hamarosan érezni fogja a beruházások hatását.

A pénzügyminiszter nagy tetszéssel fogadott beszéde után a Ház a pénzügyi tárca költségvetését előbb általánosságban, majd több felszólalás után részleteiben is elfogadta és ezzel a *költségvetés vitája végetért.*

van szüksége a nagy nemzeti célok megvalósítása érdekében.

Felszólalt még *Csik József*, aki hangsúlyozta, hogy fokozni kell a revíziós törekvéseket. A mezőgazdasági problémák kapcsán rámutatott arra, hogy a katolikus egyház kezén lévő birtokok évi hozama nem több, mint egy nagybanc évi nyeresége. *Az egyház nem fog akadályozni a földművelésügyi politikát, hanem támogatni fogja.*

tette, hogy minthogy teljes bizalommal viseltetik az *Imrédy-kormány*mal szemben, belép a *Nemzeti Egység Pártjába.*

NAGYVILÁG

A cseh községi választások június 12-iki, második napja keserű izelítőt adott Csehszlovákia kormányának arról, mit tizenölcéves kisebbségi politikájával maga főzött meg Csehszlovákia. Kissé keserves dolog lesz lenyelni, de mást aligha tehet.

A választásokon — a nemzetiségiek lakta területeken — mindentűt a magyar, német és tót pártok győztek és jutottak a képviselőtestületi mandátumokhoz.

A hatóságok terrorral, fenyegetéssel, visszaélésekkel próbálták megahamisítani a választási eredményeket, azonban mindezek ellenére is két, sőt háromszor annyi magyar-német és tót került be a képviselőtestületekbe, mint eddig.

A világsajtó élénken foglalkozik a csehországi eseményekkel és kezd általánossá lenni az a vélemény, hogy Csehszlovákia sorsa döntő fordulat elé érkezett.

190 ezer ember utazott Budapestre az Eucharisztikus Kongresszusra

Budapest törvényhatóságának közgazgatási bizottsága június 13-án, hétfőn ülést tartott. Az ülésen tárgyalta Szendy Károly polgármester más havi jelentését.

Méltatta a polgármester jelentésében a közelmúltban befejeződött 36. Eucharisztikus Világkongresszus nagy jelentőségét és sikeres lebonyolítását. A főváros 495.000 pengővel támogatta az előkészítő főbizottságot, amelynek rendelkezésére bocsátotta szakképzett tisztviselőit és a szellemi szükségmunkások egy részét. Az ünnepségekre átépítette a főváros a Hősök-terét, az Elektromos Művek pedig fokozta a diszkvilágítást. A hozzávetőleges becslések szerint a kongresszus mintegy

35.000 külföldi vett részt, vidékről közel másfélszázezer vendég érkezett a fővárosba.

Hangsúlyozza a polgármester, hogy Magyarországon még soha olyan

nagyszabású ünnepség nem volt, mint az Eucharisztikus Világkongresszus. A dunai hajóközmenet mintegy félmillió ember nézte végig s ezt a hatalmas tömeget a mély vallásos érzés hozta össze. A kongresszusnak pártlan erkölcsi hatása is lesz.

A kormányzó az Eucharisztikus Kongresszus előtt rádiószózatban hívta fel a közönséget adakozásra. A főváros közel 100.000 pengő folyt be a gyűjtésből, ez a tekintélyes összeg lehetővé tette, hogy

a kongresszusi ünnepségek alatt a főváros az inségek között szeretetszolgálatot oszthasson szét.

A főváros májusban naponta 45.553 felnőttet részesített ebédsegélyben. Az inségek között összesen 592 ezer 295 darab jótékonyági utalványt osztottak szét. A gyermekét alkalommal 10.000 gyermek kapott uszónát a fővárostól.

„Frontharcos-erényekre van szüksége a magyar életnek!”

A miniszterelnök nagyhatású beszéde

Vasárnap, június 12-én, Budapesten, a Tiszti Kaszinó dísztermében országos vezetési értekezletet tartott az Országos Frontharcos Szövetség. A frontharcosok gyűlésének az a körülmény adott különös jelentőséget, hogy azon vitéz Imrédy Béla dr. miniszterelnök — a legszebb és legtöbb kiütetésű birtokosa — is résztvett és nagy beszédet intézett az ország újraépítéséért a békés munka frontján helytálló magyarsághoz.

A vezetési ülésen résztvevő miniszterelnököt és Rätz Jenő honvédelmi minisztert frontharcos-díszszóad fogadta, majd a Himnusz elnevelése után Takács-Kovács József gróf, a Szövetség elnöke mondotta el megnyitói beszédét. A beszéd után egy front-filmvet mutattak be, amelyet megilletődötten nézett végig a frontharcos tábor.

Imrédy Béla miniszterelnök emelkedett ezután szószárra. A front élményeire való visszaemlékezéssel kezdte gyönyörű beszédét és hivatkozott arra, hogy ezek a közös átételek, lélekbelemaró emlékek nemcsak összefogják a frontharcos társadalmat, de jogot adnak arra, hogy

a frontharcos szellemnek és fegyelmének a bélyegét rányomják a magyar életre.

Legújabb szabadalmu dugattyú nélküli gyümölcspapírméző készülék

Nincs benne bór, gumi, sem fémszárazanyag. Nem romlik, nem kopik, szerűsége nélkül szabadon készíthető. Használható bármilyen edényből, vagy hátiptünyből, utóbbi esetben egy rossz papírmézőgéppel tartályba is alkalmas; belül ónozza is kapható. Kérjen díjtalan leírást a „Vasárnap”-ra való hivatkozással.

Gyártja:

Takács Károly
ny. MÁV előjáró.
BUDAPEST, VI., Kerekes-utca 28.
Telefon: 2-906-79.

Ezekre a frontharcos erényekre van szüksége ma is a nemzetnek, mert csak önfelelő hazaszeretetre, kemény kötelességteljesítésre és nemességire lehet országot építeni. Számunkra még mindig nem ért véget a küzdelem; harcolni kell a külső és belső magyar igazságért, hogy a magyarság megfelelően a történelemben neki szánt szerepének és hogy a hon úgy legyen berendezve, hogy minden fiának valóban édes otthona legyen.

Nagy hatást gyakorolt a hallgatóságra a miniszterelnöknek az a megállapítása, amely szerint a mi nemzedékünk, bár csak egy láncszem a nemzet életében, de minden lánc — a leg súlyosabb, leghatalmasabb lánc is — csak annyit ér, amennyit egyetlen szeme. Ha egyetlen láncszem elszakad, az egész láncnak vége.

A nemzet örök csatáját, ha meg nem nyerhetjük is, de elveszthetjük — örökre.

A frontharcos tábor, a frontharcos szellem a biztosíték arra, hogy ez nem fog megtörténni. Példát adott a frontharcos tábor az ellenséggel szemben, de példát adhat abban is, hogyan kell a rendet és fegyelmet biztosítani, hogyan kell a napi gondokkal küzdeve a nemzet érdekében dolgozni és helytállni.

Tomboló taps és éljenzés követte a miniszterelnöknek azt a kijelentését is, amelyben leszegzte, hogy a frontharcosok abban az életkorban, amelyben ma azok vannak, akik vezérkedni akarnak, fegyelmelzeten menetek, pedig abban az időben a menetelésben több kockázat volt, mint ma a vezérkedésben!

Hivatkozott a miniszterelnök ezután arra, hogy a kötelességteljesítésben való példamutatás sokszor nem elég; erőt is kell mutatni, hogy másokkal is teljesítsük a kötelességeket.

Egyhangú lelkes éljenzés és taps követte a miniszterelnök szavait, amikor leszegzte, hogy a frontharcos tábor mindig készen állt arra, hogy mutassa ezt az utat, de arra is, hogy a tévelygőket a helyes utra terelje és

nem fogja megengedni, hogy a nemzetet ingoványba vezessék.

A miniszterelnök beszédét a közgazgatásnak és társadalomnak egyaránt szóló azzal az üzenettel fejezte be, hogy *becsüljék meg a tűzharcost, mert ez a tábor nem kíván mást, mint hogy emlékezzenek rá, mit tett a hazáért.*

Gyönyörű volt a beszéd befejező mondata:

— Ne felejtsetek el — mondotta a miniszterelnök — amit a fronton tanultatok: mindig a hajnali órák a

legvesélyesebbek. Most is dereng.

S ti vigyázzatok, kettőzött figyelemmel és éberséggel vigyázzatok örülhetek, hogy a reggel, mire felvirrad, egységes, erős, egészséges és fegyelmelzett nemzetre ragyogjon!

Szűnni nem akaró lelkes éljenzés és taps követte a miniszterelnök szavait. Az értekezlet tavíratilag üdvözölte vitéz nagybányai Horváth Miklós kormányzót, majd hatszázterítékes társaságát követte a méltóságos teljes lefolyású frontharcos-gyűlést.

A kormány bevezeti a szeszmonopóliumot

Mezőgazdasági szempontok fognak érvényesülni a szeszgyártásban

A Nemzeti Egység Pártja június 14-én délután, Tasnádi Nagy András elnöklésével értekezletet tartott. Az ülés megnyitása során Tasnádi Nagy András elnök

hódoló, ünnepi szavakkal emlékezett meg a kormányzó június 18-iki születésnapjáról, Isten áldását kérve magasztos szemlélyére.

A pártértekezlet résztvevői állva hallgatták végig az ünnepi szavakat és lelkesen, hosszasan ünnepelték a kormányzót.

Ezután Reményi Schneller Lajos pénzügyminiszter ismertette az új szesz törvényjavaslatot, amelyet a Ház június 15-iki ülésén terjesztett be. Ismertetve a javaslat megalkotásának előzményeit, majd rámutatott arra, hogy a kérdés rendezésekor hat szempontot kellett a kormányának szem előtt tartania. Ezek az ipari szesztermelés csökkentése; a mezőgazdasági szesztermelési lehetőség emelése és jövedelmezőségének biztosítása; a borfelesleg felhasználásának lehetővé tétele; a kistermelők gyümölcsfeleslegének feldolgozhatósága és a mezőgazdasági termelésfelesleg felhasználása.

A kormány tehát nem az ipari, hanem a mezőgazdasági szempontokra veti a fő súlyt, amely kiterjeszkedik a földjavításra, hízalásra, állattenyész-

tésre és a mezőgazdasági nyersanyagok felhasználására.

Ezeknek a céloknak az elérése érdekében

a kormány bevezeti a szeszegydárúságot, monopóliumot.

A nagyobb ipari szeszgyárakat a kormány megváltja és a szeszfinomítást az állam fogja végezni. Lehetőséget fog nyújtani a törvény a kisebbeknek arra, hogy a bor- és gyümölcs-termelők házi szükségleteik fedezésére bizonyos mennyiségű szeszt főhessenek ki. Az új mezőgazdasági szeszfeldolgozó kiadásánál a kormány elsősorban a gazdák igazságteljesét fogja előnyben részesíteni.

A pártértekezlet a javaslatot egyhangúlag elfogadta. Ezután Sztranyavszky Sándor dr. földművelésügyi miniszter ismertette a hegyközségi törvényjavaslatot, amelyet ugyancsak a június 14-iki ülésen terjeszt be.

A törvényjavaslat rendezi a szőlő-, bor- és gyümölcs-termelés legfontosabb kérdéseit, lehetővé teszi az egyes évekeztést a növényi betegségekkel szemben és bizonyos, észszerű korlátok közé szorítja a szőlő- és bortelemelést, hogy a termelés jövedelmezőségét biztosítsa.

A pártértekezlet a javaslatot elfogadta.

A Németországban és Dániában tartózkodó gazdafiakhoz!

Kedves fiatal Gazdatársaim!

Örömmel olvastam hozzáim intézett soraitokból, hogy valamennyien megelégedettek vagytok és beleléltétek magatokat az új környezetbe. Egy pillanatra se feledjétek, hogy magyarok vagytok, akiknek a magyar földön kívül legdrágább kincsetek az idő és ezért igyekezzetek minden alkalmat felhasználni, hogy tudásban, tapasztalatban meggazdagodva térjétek haza. Gondoljatok arra is, hogy szüleiteken kívül a Falu-Gazdaságtársaság álltok legközelebb és ha nehézségek is merülnek fel néhanapján, jusson eszetekbe, hogy az elmúlt idő százandó alatt több, mint ezer ifjú járta meg előttetek ezt az utat és mindig hálával gondolnak a külföldön töltött félesztendőre, amely olyan kincsek birtokába juttatta őket, amit emberi hatalom nem vehet el tőlük. Ne ijedjétek meg a kisebb akadályoktól, járjatok mindig nyitott szemmel és raktározzatok el emlékezetetekben az új és hasznos ismereteket.

En július első felében, tehát néhány hét múlva, kimegyek Hozzatok és ha egyik-másiknak elintézendő ügye lenne, természetesen támogatni fogom.

Az utóbbi napokban kapott levelekre és kedves hangú lapokra az alábbiakban válaszolok:

Farág Sándor: Örülök, hogy sikerült tervet megvalósítani. Bizonyára nagy

előnyödre szolgált a személyes összeköttetés, amit közel egy évi dániai tartózkodás alatt szerzettél. A kedvelmes ural a napokban beszélünk Rólad és meg vagyunk győződve, hogy hazajöveteled után értékes, uttörő munkát fogsz majd gazdatársaid körében végezni. Az újságot mostani címre küldjük. — Höröcsög Bálint: Lapodat kézhez vettem és fenti soraimból is olvashatod, hogy néhány hét múlva találkozni fogunk. — Tühegyi László: Soraidból látom, hogy egészen jól beleléted magad a dán tanyavilágba. Júliusban benneteket is fel fogjuk keresni. — Szabó Ferenc: A Vasárnapot úgy Neked, mint a többi fiúknak megindítottuk és pedig attól a számtól kezdve, amikor elutaztatok. Örülök, hogy beosztási helyeden jól érzed magadat. — Fehér Mihály: Seise házigazdát jól ismerem, hiszen fta itt volt cserébe és jól megtanult magyarul. Igyekezzél vele nem túl beszélni és kérd meg, hogy némely szóján hozzád. Találd fel magad, édes fiam, ebben a kedves családi környezetben. Júliusban Veled is találkozni fogok.

A Vasárnap legközelebbi számában közölni fogom a magyar gazdafiak németországi és dániai címeit.

Mindnyájatokat szívélyesen üdvözöl

Teügyes István dr.
ügyvezető-igazgató,

Az Aranyvonalat diadalutja

A Szent Jobbot vivő Aranyvonal harmadik útja június 12-én Kaposvárra vezetett, ahol huszonezer ember kísérete körmenetben a Szent Jobbot a Kossuth-térre. Dr. Kiss György prépost-plébános mondta el Kaposvár város felajánlái imáját, majd Bormemisza Géza iparügyi miniszter, a város képviselője mondott hosszabb beszédet.

Az Aranyvonal ugyanaznap este 7 óra 50 perckor érkezett Nagykamizsára, ahol a diszbeöltözött város fogadta. Mészáros János érseki helytartó beszéde után Bäder Cirilus Victorian plébános mondott felajánlást. A közönség egész éjszaka hódolóan vonult fel a Szent Jobb előtt. Simon György éjfél misét mondott, majd reggel 5 órakor az ünnepi mise után hatalmas körmenet kísérté ki a Szent Jobbot a pályaudvarra.

Az Aranyvonal június 13-án dél-élelt Pécsere érkezett. A város erre az alkalomra zászlódszibe és virággömpába öltözött és az utvonalon tízezerfőnyi tömeg helyezkedett el. Az Aranyvonal megérkezése után körmenet vonult a pécsi székesegyházba, majd a Szent Jobbot a Széchenyi-téren felállított díszes emelvényre vitték.

Az Aranyvonal ugyanaznap Bajára folytatta diadalmas útját. Mihelyt a Szent Jobbot kiemelték az üvegfalú diszkocsiból, azonnal megindult a menet a város felé. A menetet díszszárd zárta be. Amikor a belvárosi kegyuri plébánia elé értek, dr. Gonczlik Kálmán apátplébános rövid főhással köszöntötte a Szent Jobbot, majd a menet újból megalakult, hogy visszatérjen a vasuti állomásra. Szekszárdra az Aranyvonal este fél 8 órakor gördült be és itt, a kétnapos országrjáró ut utolsó legnagyobb állomásán, teljes két órát állt. Az Aranyvonal éjfél után fél 1 órakor érkezett vissza a budai Déli pályaudvarra. Ezzel be is fejezte az Aranyvonal országjárásának első nagyobb útját.

Június 18-án, délután Vácra, másnap pedig újabb kétnapos utra az Alföldre fog elindulni a szent ereklye.

A kormányzó a kunhegyesi tenyészállat-kiállításon

Jásznagykunszolonok vármegye gazdasági egyesülete Kunhegyesen sikerült tenyészállatkiállítást rendezett, amelyet megtekintett a kormányzó is. A csoportdíjazásnál szarvasmarhacsoportjait első díjat nyert a kormányzó kenderesi gazdasága.

Magyarország szép sikert aratott a berlini kézműipari kiállításon

A berlini nemzetközi kézműipari kiállítási nemzetközi bírálóbizottsága 61 nagy állami és tiszteletdíjat osztó szét a kiállításon résztvevő államok közt. A kiállító államok közül Németországra 9, Magyarországra 7, Olaszországra 4, Lengyelországra, Svédországra 4-4, a többi kiállító államra pedig 2-2, illetve 1-1 díj jutott. Hitler kancellár díját Dánia nyerte. A nemzetközi kézműipari kiállítás vezetőségének díját Magyarország kapta. Magyarország kapta ezenkívül az olasz kultuszminiszter díját. Magyarország díjait Lengyelország és Németország nyerte el.

A nagydíjakon kívül Magyarország 35 érmet nyert. Összesített számlások szerint Németország vezet 166 díjjal, második Olaszország 56 díjjal és harmadik Magyarország 42 díjjal.

Most kell jelentkezni a Faluszövetség őszi háziipari tanfolyamaira

A Falu-Gazdaszövetség női szakosztálya ősztől kezdve a késő tavaszi hónapokig háziipari és népművészeti tanfolyamokat rendez a falvakon, ha arra megfelelő számú résztvevő jelentkeznek.

A női szakosztály elsősorban a falvak asszonyait s leányait akarja megtanítani mindarra, ami a családi otthon melegebbé s a megélhetést könnyebbé teheti. Aszerint, hogy a lakoságnak mihez van hajlma és mik a legsürgősebb szükségletei, lesz:

1. Szabás-varrási tanfolyam (3 hónapos).

2. Kézimunka-tanfolyam (hímzések, csipkeminták tervezése és elkészítése, 3 hónapos).

3. Vászonszövő-tanfolyam (3 hónapos).

Ahol kender és lent nem termelnek, tehát fonás-szövésrel nem foglalkoznak az asszonyok és kézimunkában sincs annak a vidéknek kialakult népművészete, ott

4. emléktárgy- és gyermekjáték-készítő tanfolyamot rendez a Szövetség. E tanfolyam keretében tanulnak különféle papírmunkát (művirágok, lámpaernyők készítése, magyaros karácsonyfadíszek); pamut és posztóból szabadidő és gyermekjátékok készítését (mackók, nyuszik, lovak, népviselethe öltöztetett babák, virágok); raffiafonást és horgolást (piaci, fürdőtáska, különféle gyermekjátékok, butorok, díszkosárlak); üvegfestést; husvéti tojásfestést; virágkosárra készítését és mindenféle olyan apró emléktárgy készítését, amelyet azon a vidéken értékesíteni lehet.

Amelyik faluban sok az asztalosmunkához és faragáshoz értő ember, akik valamelyes szerszámokkal is rendelkeznek, ott lehet rendezni

5. fafaragó tanfolyamot, amelyen már komolyabb mezőgazdasági szerzőmunkák, faragott dobozok, háztartási eszközök, gyermekszekerek, szánkó stb. készíthetnek a résztvevők.

Amely vidéken van fűz- vagy gyékénytelep, sok a szalma vagy kukoricalevél, esetleg az állati bőrok kidolgozásához értenek valamit, ott

6. kosárfonó tanfolyamot (2 hónapos);

8. gyékényfonó tanfolyamot (2 hónapos);

9. kukoricaszárkikészítő tanfolyamot (1 hónapos);

10. bőrkikészítő tanfolyamot (2 hónapos) készít elő a Szövetség.

A háziipari tanfolyam megrendezését bármely község előljárósa, gazdaköre, iskolája vagy faluvezetője kérheti, ahol a tanfolyam megtartását gazdasági, szociális okok kívánatosá teszik és ahol a háziipari termékek értékesítésére kilátás van. Az ilyenirányú kérvényeket a Falu-Gazdaszövetség női szakosztályának kell (Budapest, V., Báthory-u. 24.) legkésőbb augusztus elsejéig beküldeni, mindán az őszi és téli tanfolyamok előkészítő munkája már most, a nyár folyamán folyik.

Mai szövetkezeti munka

A magyar társadalmi és gazdasági élet ama szervezetei között, amelyek ebben az országban igazi alkotó és építő munkát végeznek, a szövetkezetek igen fontos helyet töltenek be. A szövetkezet ugyanis belső lényegénél és célkitűzéseinél fogva mindig az összefogást, az apró, szétszórt erőket egyesítését jelenti, a szolidaritást, a kölcsönösséget jegyében.

Ezért a szövetkezet minden nemzet és minden társadalom körében felbecsülhetetlen értékű és hasznos munkát végez,

de különös jelentőséggel bír a mai időkben a magyar nemzet számára és pedig azért, mert a kormányelnök által bejelentett program szerint a nagy beruházási terv eredményes megvalósítása érdekében most igazán a magyar erők összefogására, teljes latbavetésére és komoly alkotó munkára van szükség.

A fentiekből nyilvánvaló, hogy a szövetkezeti gondolatlan szemben állanak mindazon törekvések, amelyek lázítással és felforgatással akarják az állami és nemzeti élet rendjét megzavarni, ezért széthuzást hirdetnek s a nemzet erőit bomlasztják. Nem kell tehát bővebben magyarázni, hogy az igazi szövetkezeti ember nem tarthat a felforgatókkal s nem követheti azokat, akik a gyűlölködésre, a mások elleni harcra uszítanak.

Aki ismeri a magyar agrárszövetkezeti mozgalom multját és eddigi ciert eredményeit, annak nem kell bővebben magyarázni, hogy

mindenkinek támogatnia kell a szövetkezeti mozgalmat, aki a keresztény magyarokat, elsősorban a földmivelő népet, a falusi kisembereket boldogulására akarja előmozdítani.

A szövetkezet ugyanis a dolgozó nép haladásának, anyagi és szociális emelkedésének legfontosabb tényezője.

De amikor azt látjuk, hogy különböző hamis jelszavakkal akarják a józan gondolkodású keresztény magyar népet megtévesztani, igen fontos feladatok hárulnak a falusi szövetkezetek kiváló vezetőire. Beszéljünk ősztintén, nyíltan és becsületesen a magyar néppel, amely mindig szívesen meghallgatja a jóindulatú és jószándéku szavakat. Mutassunk rá arra, hogy ma nem széthuzásra és felforgatásra van szükség a nemzetnek,

hanem a szövetkezeti eszmében rejlő szolidaritásra, az erők összefogására, mert egy új korszak küszöbén állunk, amikor nemcsak a gazdasági és szociális kérdések megoldására, de talán a részleges revízió megvalósulására is számíthatunk.

Ezért van most rendre, fegyelemre és nyugalomra szükség s elsősorban a falusi szövetkezetekre vár az a feladat, hogy ellenállásra serkentsék a magyar falvak józan, higgadt népét mindenféle felforgatással szemben.

A mohácsi aranykalászos gazdák vándorgyűlése

A mohácsi téli gazdasági iskola „Aranykalászos Gazdakör”-e, ezévi vándorgyűlést május hó 23-án tartotta meg, tanulmányi kirándulás keretében, a „Pécs-Egyházmegyei Mezőgazdasági és Kenderipari Résztvénytársaság” Mohács-Szigeten lévő püspökszati gazdaságában.

A vándorgyűlésre a legkülönbözőbb községekből 80 aranykalászos gazda gyűlt egybe. A kirándulókat Unger János főintézővel az élén a mohács-szigeti uradalom tisztikara fogadta és kalauzolta. A kitűnően vezetett gazdaságban a gazdaiifjak megtekin-

tették a mintaszéri sertés- és marhahizlalt, kender- és lentermesztést, a kendergyárt, lótenyésztést és halgazdaságot. Különösen megragadta a fiatal gazdák figyelmét a lucerna új szerű, dróton való szárítása, őszibar és őzilen termelése. A gazdaság határában fekvő óriási szarvasolások csalamádé-kazlak élénk bizonyosságai voltak a trágya helyes kezelésének és a takarmányról való gondoskodásnak. A látottakról a kerületvezetők tartottak szakszerű magyarázatot, úgy hogy a kirándulók teljes képet nyertek arról, amit láttak.

A szemle után az uradalom ebédén látta vendégül az aranykalászos gazdák.

Olcsóbb lett a kasza és a kocsi-kenőcs

Az árelenőrző országos kormánybiztos a közelmúltban tárgyalást folytatott a mezőgazdaság egyik fontos cikkének, a kaszának árakulakásáról. A tárgyalások eredményeképpen az egyedüli magyarországi kaszagyár, a Szentgotthárdi Kasza- és Kovácsművek Rt. a kasza nagykereskedelmi árait július 1-étől kezdve 2 és fél százalékkal, kiskereskedelmi árait 5 százalékkal mérsékelte.

A kocsi-kenőcs gyártásával foglalkozó hazai gyárak az árkormánybiztos közbelépésére elhatározták, hogy a szabványos kék és sárga uszó kocsi-kenőcs árát 100 kg. nettó súlyban helyt Budapest, legalább 5 normál hordó (kb. 1000 kg.) egyszerre való átvételénél június 10-iki hatállyal az eddigi 39 pengőről 38 pengőre csökkentik. Az utóbbi árban a fázisadó is bentfoglalattik.

Hivatalos termésbecslés

A földmivélsügyi miniszterhez beérkezett jelentések szerint a repce várható termése általában közepesen mondható. Őszi buaból jó közepesen felüli termés remélhető. Az őszi rozsütések a jó közepesenl gyengébb terméssel biztathak. Az őszi árpa és tavaszi árpból jó közepesen termést várható. Zabból jó közepesen és közepesen termés remélhető. A lóhere a legtöbb vidéken jó közepesen hozamot adott. A lucernatermés általában jó közepesen és közepesen mondható. A rétek fűhozama jó közepesen és közepesenl igérkezik. A gyümölcsfák közül a cseresznye, meggy, kajszinbarack és mandula néhány vármegyében gyenge közepesen, a legtöbb vármegyében csak gyenge termést fog adni. Dióblól gyenge termést várható. A korai almából és körtéből gyenge közepesen, a későiekből legtöbb vármegyében jó és közepesen termés remélhető.

A szederlevél ára

A Gyógyművelési Kísérleti Állomás közli, hogy a szederlevél világgiaclárának megváltozása szükségessé tette, hogy annak legkisebb beváltási ára leszállítassék. Ebből kifolyólag a Gyógyművelési Kísérleti Állomás a szederlevélnek április 8-án kibocsátott „Utastás”-ban feltüntetett árát a következőképpen módosította: szederlevél (folia rubi fruticosi) nyersen, kilogrammonként 3 fillér, szárazon 20 fillér.

KIS VASÁRNAP

Turkumburkum király

Turkumburkum király kapott tíz zsárfot, Három krokodilt, meg egy elefántot.

Turkumburkum király addig sose látott Krokodilt, elefánt, se pedig zsárfot.

Egyikről se tudja, kiféle, micsoda? Furcsa egy ajándék, mit csináljon vele?

Hivatja mindjárt a Kormányzó Tanácsot: — Hűséges szolgám, adjatok tanácsot!

— Szerecsen királytól kaptam tíz zsárfot,

Három krokodilt, meg egy elefántot.

— Bevallom, eddig a híréket se tudtam, Nevüket is csak a tevéből tanultam.

— Egyikről se tudom, kiféle, miféle? Kérdem hát tőletek: mit csináljak vele?

Üszend: a Tandos, immegnek, ümmögnek: — Talán így... talán úgy... — Semmit ki nem sütnék

— Felséges királyunk, — szól a vének vénéje, — Az ajándékokat előbb látnunk kéne..

Kült Turkumburkum: — Hé, a tíz zsárfot!

A krokodilokat! meg az elefántot!

Szaladnak a szolgák, de minden hiba, Egyik állat se fér a tandoscsobába.

A király, a vének — mást mit tehetnek? Ajándékot nézni az udvarra mennek.

Szerecsenek örök mind a tíz zsárfot, A krokodilokat és az elefántot.

A király s a vének gyanakodva nézik, Sokgyan se tetszik az ajándék néki.

Nézik a zsárfot... két méter a nyaka! Na hiszen, hogya ez az embert belkapja!

Hát a krokodilok! Valamennyi táto! Soha ennyi éles töröm-zurom zápfog!

Hát még az elefánt! agyara! ormánya! Remeg Turkumburkum. S remeg a kormányja.

A szerecsen örök felsővölva nézik: Mitől félnek ezek? Nem értik... nem értik...

— Csámnymbámnym-csámnym! — a királyt biztatják.

— Csámnymbámnymcsámnym! — vámekeket nyugtatják.

A király s a vének csak még jobban félnek, A csámnymbámnymcsámnymdől egy mukot nem érnek.

... É csak állnak ottan a szepény dlatok:

Hajnal óta éhen, ez mégse állapot!... Trombitán kezd az elefánt mérgesen, A krokodilusok tátoznak éhesen.

Az egyik zsárf meg — jó hosszú a nyaka —

Király koronját — szalma volt — belkapja. —

— Jaji, végem! — a király. — Jaji, véaúnk! — a vének.

— Még megesznek bennünk ezek a rónsége!

Alló, ahogy bírják! Alló, merre látnak! Egyúds hegyén-hátán neki a világnak.

Király s vének után fut, a családsege. Menekül az ország megfjedt népsége.

Élő Turkumburkum, a nép utána, Szálig elfutott az ország lakossága.

Ma se tudja senki, hogy mi tett belőlük. Soha, soha többet nem jött hír felőlük.

A szerecsen örök — mást mit is tehettek! —

Szedték a sátorfát s szépen hasamentek.

Elvitták magukkal mind a tíz zsárfot, A három krokodilt, meg az elefántot.

Irta: P. ABRAHÁM ERNŐ

Fejtörő:

Melyik város kenere a legjobb?

(Mégfejtés: Anyuka tek-város ké-

...

A FALUSI OTTHON

Mit kell tudni a gombákról?

(Második közlemény.)

A gombaszedésnél tehát legfontosabb az, hogy csak olyan fajtaikat gyűjtsünk, amelyeket ismerünk és jó-ságáról meggyőződünk. A jó gomba is bajt okozhat azonban, ha a szedés módjára, idejére, a gomba elkészíté-sére és fogyasztására nem vagyunk kellő tekintettel.

Eső vagy fagy után sohasé szed-jünk gombát s ne gyűjtsünk kukacos, példányokat. A gombát óvatosan emeljük ki a földből, mert a mérges kirágott, tulifaltai vagy előregedett gomba tönkjének gumós töve és hüvelye sokszor mélyen a földben van és csak ha épségben kiemeljük, tudjuk megállapítani annak tulajdonsá-gait. A gombát ne gyűjtsük háti-zsákba vagy papírszába, mert ősz-szeterezzük s a törmelékekből nem tudjuk megállapítani, hogy milyen gombát szedtünk, hanem inkább ko-sárba vagy kartondobozba rakogasu-k. A gyűjtött gombát otthon tere-gessük ki, vizsgáljuk át gondosan mégegyszer s dobjuk félre a gyanu-sakat és hibásakat s egyszerre csak annyit készítsünk el belőlük, ameny-nyit aznap el tudunk fogyasztani, mert gombás ételt nem szabad más-napra eltenni. Ha a frissen szedett gombát csak másnap akarjuk elké-szíteni, akkor kitergetve, hűvös he-lyen tartsuk s másnap újra válogas-suk át, mert sokszor egy nap alatt is megpuhul és megkukacosodik. Gombaételből ne fogyasszunk sokat és utána ne igyunk sok vizet; még kevésbé szeszesitalt.

Mérges gombák fogyasztása után a mérgezés első tünetei: émelygés, hányási inger, gyomorfelfúvódás, de-rékfájás, fáradtság és szomjuság ér-zése. Minél hamarabb jelentkeznek a mérgezés tünetei, annál inkább remé-lhető, hogy könnyebben mulnak el, nagyobb baj nélkül, különösen, ha a gyomrot sikerül gyorsan kiüríteni. Ha a mérgezési tünetek csak félnap mulva, vagy még később jelentkez-nek, akkor már súlyos mérgezésről

Gazdatudnivalók

JULIUSI TEENDŐK A GYÜMÖLCSŐSBEN

A savanyú vagy török szeder szem-zését július hó elejétől közepéig kell elvégezni. A szemzést a fának mult évi, tehát éves vesszőjébe, a korona kivánt magasságába illesztjük. A megerezt nemes szem télire hólyag-papírossal betakarandó.

Az alma, körte, őszibarack ritkítá-sát ne mulasszuk el, ha erre szükség van. Elsősorban mindig a férges, hi-bás, azután a kisebb gyümölcsöket szakítsuk le.

A diófákon és a nemes gesztenye-fákon netán elkerülhetlennek mu-takozó nyees elvégzésének is július a legjobb ideje.

Az őszibarackfák hajtásválogatását is mielőbb el kell végezni. Ennél a munkánál arra törekedjünk, hogy a vezérhajtás háborítlanul tovább fej-lődjék. A tövével levő erős hajtásokat azért egy szemre messük le. A ter-més fölött nem szabad sok hajtást levágni. A megmaradókat 4—5 lévél-re kurtítjuk.

A hullott gyümölcsöket naponta

van szó, mert ekkorára már a gomba mérge a vérbe felszívódott. A mérge-zés első jeleinél azonnal orvost kell hívni. Addig, míg az orvos megérke-zik, igyekezzünk a betegnél a belek kiürítését elősegíteni: itassunk vele tejet vagy vizet, fájdalomi csillapítá-sára pedig tegyünk forró borogatást a gyomor és has tájékára.

Kánya Terézia

Magyar konyha

Borjuvagdalt gombával. Egy darab borjusültet apróra vágunk és vajban finomra vágott petrezselyemzöldjét, meg szeletekre vágott csiperkegombát péro-lunk. Ha puha, beletesztük az apróra vágott sültet, liszttel meghintjük, hus-levest öntünk rá, hagyjuk felforrni, az-tán két tojás sárgáját és tejfölt keve-tünk hozzá.

Fejes saláta tejfölösen. Szép, kemény-fejű salátákat megmosunk, mindegyiket négyfelé vágjuk és sós vízben megabál-juk. Egy tálba tejfölt teszünk, a salátá-ból rárukunk egy sort, aztán megint tej-fölt, személyemorzásával meghintjük és sü-tőbe tesszük, hogy átforrjon.

Kalarabá barnára párolva. Szép fiatal kalarabét megmámozzuk és hosszú vé-kony darabokra vágjuk. Edényben kanál zsir teszünk a tüzre, két kanál tört cu-krot, apróra vágott petrezselyemzöldjét adunk hozzá. Ha forró, beletesztjük a ka-larabét és többszöri keverés mellett ad-dig pároljuk, míg megpuhul. Liszttel meghintjük s mikor már barna, lésszel felelersztjük, úgyhogy ne legyen hig.

Aranyszabályok

Kisgyermeket ne hagyj felügyelet nélkül a fürdőkádban, teknőben!

Kékeket és egyéb éles tárgyakat ne hagyj gyermekek közelében!

Ne engedd a gyermekeket éles tárgyakkal futkosni!

Ne tartogass elzárás nélkül régi és el nem használt orvosságot!

...

...

...

össze kell szedni és elásni vagy cefré-be gyűjteni. A földön hagyott gyü-mölcs számtalan féreggel és beteg-séggel ujból megfertőzi a fát.

A mogyoróbokrok és málnatövek számfelötti és ezért felesleges töhaj-tásait ne ősszel vagy tavasszal, ha-nem töben levágya már júliusbar rit-kítsuk meg. Ezzel a megmaradó haj-tások, tehát valójában az idei és a jövő évi gyümölcs jobb fejlődését biztosítjuk.

A gyümölcsfákon mutakozó levél-tetvek ellen nyers nikotinnal való permetezéssel védekezünk. Ez a per-metező lé 100 liter vízbe öntött 50 gr nyers nikotinból és 1 kg szappan ol-dásából készüljön. Ügyeljünk arra, hogy ez a permetezés mindig bőséges, fűrűstől legyen, hogy a permetező lé minden egyes tetű testét érje.

A kaliforniai pajstetű ellen is kell védekezni nyári permetezéssel. Az ehhez szükséges permetező levet a li-ter vízben melegítéssel feloldunk 1 kg szappant, a szappanoldatot elkverjük 100 liter vízben és hozzáöntünk 250

gr nyers nikotint. Alapos elkaverés után az oldat kész, de még aznap el is kell használni.

Az erőfellel levő körte- és őszibarackfák gallyaira darázsfogó üvegeket akasszunk és azok tartalmát hé-tenként cseréljük.

A fák törzsére erősített molylégy köteleket 10—20 naponként cseréljük és a régieket tüzeljük el. A hullám-papirköteleket nem kell elituzni, mert az alájuk bábozódott molyokat róla lesuróljuk és elpusztítva, újra fel-köthetjük.

A GYAPJU KEZELÉSÉNEK SZABÁLYAI

Nyírás előtt ne izzasszuk a juhót, hanem ellenkezően: szellőztessük, szárítsuk a lenyirt bundát, hogy a zsákokat gyapju be ne fülledjen s ez-által meg ne sárguljon, szakadékony ne legyen. A trágyás koloncokat már nyírás előtt távolítsuk el és csakis kimosva, a hasláb-gyapju vagy a sárga hulladék közé csomagolva szállítsuk el. A szingyapjut és a hulladékokat, valamint a szennyezett gyapjut mindig gondosan elkülö-nítve csomagoljuk. A zsákokat va-lódi tartalmukat feltűntető jelzések-kel lássuk el, mert ellenkező esetben önmagunkat csapjuk be és úgy já-runk, mint az a gyümölcsstermesztő, ki csak a ládák tetejére rak ép és szép gyümölcsöt, abban a balga hit-ben, hogy ezzel sikerült a rejtett fér-geset és rothadhat. Ne raktározzuk a zsákokot gyapjut pincébe vagy ned-ves kamrába, mert ezáltal az nem lesz több, a minősége azonban je-lenkényen romlani fog s így a keres-kező joggal kínál kevesebbet érte.

A BUZA ARATÁSA

A búzát feltétlenül a viaszérésben, az a holtérésben beálta előtt arassuk, mert a holtérésben aratott búzának a sikérminősége is tetemesen gyen-gébb a viaszérésben aratott búzáé-nál. Ez pedig ma, amidőn majdnem kizárólag a lisztjavításra alkalmas minőségűbúzáknak van értékesítési le-hetőségük, kétszeresen is fontos a magyar termelő szempontjából.

Ne arassuk holtérésben a pergési veszteség elkerülése végett a vetőmag céljára szolgáló búzákat sem. Régi balhiedelem, hogy csak a teljesen beérett búza ad megfelelő csiraképe-ségű magot.

NYÁRELEJI TEENDŐK A BORPINCÉBEN

A fiatal borok harmadszori fejte-sére elérkezett a legalkalmasabb idő. Ha a szőlőben a tökéik virágzása el-mult, az új borok is meg szoktak in-dulni, azaz átmennek még egy utór-jedésen, megzavarosodnak, egy kissé csipősek lesznek, de ezt követőleg 8—10 nap mulva ismét megtisztulnak, közben azonban több seprőt képeznek, mint egyébként. Ha ez az idő elmult, fogjunk hozzá a lefejtéshez. Termé-szetesen ezt a munkát mindenkor csak derült, napos időben végezzük, mert ilyenkor kellő mennyiségű oxigén jut a borba, hol a nemes élesztő-nek erre a sikeres utórjérés érdeké-ben szüksége van.

Nyáron általában kevés munka akad a borpincében, ezért több gon-dot fordíthatunk a tisztogatás, a szel-őztetés, a töltögetés munkájára, va-lamint a hordok kénezésére. Kísérjük nagy figyelemmel a pincék hőmérsék-létét. Ha ez a külső meleg levegő be-tódulása folytán magasabbra emelke-dett a szokottnál, akkor alábbszállí-tása végett tanácsos a pince földjét több ízben hideg vízzel fellocsolni. Ennek az eljárásnak két előnye van. Először is leszállítjuk a magas hő-mérsékletet, másodsor pedig pára-tellett tesszük a pince levegőjét, mi-nek következtében megrotálója a hordódonkák nagyobbbrműv kiszára-dását s ezzel a borok apadását is megsérkeljük.

Erőtlen, gyors fejlődést, biztos nagy sikert Péti só-val érhet el! Kérjen díjtalan ismertetőt! Péti Nitrogén Műtrágyagyár Rt., Budapest, V., Nádor-u. 21.

Junius hó

19	VASÁRNAP
Gyártás és Pr.	
20	HÉTFŐ
Szilvér p., Ráfáel	
21	KEDD
Gonz. Alajos	
23	SZERDA
Paulin	
24	CSÜTÖRTÖK
Edlirud. Zoltán	
25	PÉNTEK
Jézus Szive, Iván	
26	SZOMBAT
Vilmos	

A nappal tartama 25-én: 15 óra 59 perc; a hét folyamán 1 perccel nő. — A hold fényváltozása: Utolsó negyed 21-én.

Papp-Váryné emléke

Borumná is sötétebb volt akkor a magyar égbolt, sir tántorgott az ezeréves magyar nemzet jövője fölött, amikor egy asszony imája rezdült át a magyar sziveken:

— Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában, Hiszek egy isteni örök igazságban, Hiszek Magyarországnak feltámadásában.

Papp-Váry Elemérné mondotta el ezt a magyar Hitvallást a kétségbeesés dermesztő óraiban. S lekünkbe ihlette a hitet a magyar jövőben. A nagyszony halálának most van a tizenötödik évfordulója. Bizottság alakult „Papp-Váry Elemérné emléktábla és szoborral” címen, hogy emléktáblát és szobrot emeljenek emlékének. A bizottság szíves adományokat kér a Községi Takarékpénztár-Egyesület Dorottya-utcai főhelyiségébe (Budapest). Hiszünk és reméljük, hogy célját meg is valósíthatja.

Miniszteri nyugdíj a nyomorényhító akcióra. Fabinyi Tihamér volt-pénzügyminiszter 1938 március 10-én nyugdíjba ment, úgy intézkedett, hogy a pénzügyminisztérium illetékes osztálya 1938 április 1-től kezdődően Horthy Miklósné nyomorényhító akciója javára fizesse be az ő havi 760 pengőt kitevő miniszteri nyugdíját. Ennek megfelelően Fabinyi Tihamér miniszteri nyugdíja immár harmadik hónapja a Főnőfőtárhoz asszony nyomorényhító akciójának alapját gazdagítja.

Vecsés község 150 éves. Vecsés, Pest-környék egyik legnagyobb községe, vasárnapi ünnepele fennállásának 150 éves jubileumát. A jubileumi ünnepséget a Ceglédi-ut mellett elterülő parkban rendezte meg a község vezető gyezője, Boross Imre, az alapítók emlékére felállított oszlopnál, amelyet az ünnepség keretében lepleztek le. A szoborvázot beszédet Krüger Aladár dr., a kerület országgyűlési képviselője mondotta, majd az emlékoszlopot különböző egyházak papjai áldották meg. A szobrot vitéz Bánó Lehel községi bíró vette át Vecsés polgárai nevében.

Mérgosomba kiírtott egy család. Jónás István dóbrókői lakos 16 éves Mihály fiával június 9-én este munkából hazajövet gombát szedett. Pénteken reggel Jónásné a gombát pörköltnek elkészítette és azt a család elfogyasztotta. Estére az egész család megbetegedett, kivéve a 14 éves Jónás Józsefet, aki korán csak eltavozott hazulról. Orvost csig szoborban reggel hívták, aki mindannyiukat a szekszárdi kórházba szállította. A kórházban a 13 éves Jónás Mária, a hétéves Jónás János meghalt, Jónás István és felesége, a 16 éves Jónás Mihály és a negy-éves Jónás Gyula halálát vivódnak.

A kormányzó a magyar érdemrend nagykeresztjét adományozta a nyolcvan éves svéd királynak, V. Gusztáv svéd király június 16-án ünnepele nyolcvanadik születésnapját. Matuska Péter stockholmi magyar követ ebből az alkalmából június 11-én vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzójának megbízásából ünnepélyes keretek között átnyújtotta a svéd királynak a magyar érdemrend nagykeresztjét.

Darányi Kálmán ünneplése Balatonfüreden. A balatonfüredi választókerület polgársága június 10-én fáklyamenetben, zeneszóval felvonult a kerület országgyűlési képviselőjének, Darányi Kálmánuk balatonfüredi lakása elé, hogy szeretetéről és hálájáról biztosítsa. A nagy tömegben felvonult választók hosszasan ünneplészt, Darányi Kálmánt.

A második magyar győzelem. Megírta a Vasárnap, hogy a Franciaországban a labdarugó világbajnokságért játszott mérkőzések első fordulójából, Holland-Indiávtól szemben győztesen került ki a magyar válogatott csapat. Június 12-én Svájc csapatával kerültek szembe a magyar fiúk Lilleben. Ez a mérkőzés is magyar győzelemmel végződött; 2:0 arányban győztünk. Megjegyezzük még, hogy a második gólt a mérkőzés utolsó másodperceiben sikerült a svájci kapuba rugni, a közönség zúgó tapsai közben. A mérkőzést a rádió is közvetítette és így a rádióhallgatók százezrei lehettek fültanúi az újabb lélekemelő magyar győzelemnek. A magyar csapat harmadik mérkőzését június 16-án játssza Párisban Svédország csapatával szemben.

Felhívás! A magyar háziipari termelés árukeresletét központjára felhívja mindazokat, akik kézművissal, szövéssel, fonással, gyékény- és kosárfűtéssel, fagyagással, gyermekjátékok készítésével, vagy bármi más népművészeti vonatkozásban figyelemreméltó munkákat foglalkoznak, közzéjük címüket a Háziiparosok és Iparművészek Szövetkezete Igazgatójához, Budapest, VII., Erzsébet-körút 32.

Filirés gyorsvonatok. A MÁV igazgatósága legalább 500 utas jelenkezése esetén június 19-én, vasárnapi, filirés gyorsvonatot indít Budapestről Parádra, Sopronba, Szombathelyre, Keszthelyre, valamint Kiskunfélegyháza felé Esztergomba, Debrecenből és Miskolcra Miskolcra felé és Pécsről Szombathelyre.

Földrengés volt Belgiumban. Brüsszelben (Belgium) június 11-én, keddsé déli 12 óra előtt erős földrengést észleltek. A házak erősen megrendültek, sok házban felvesszett riadalom tört ki a lakók között. A város különböző részeiben az utcákra zuhanó házkörmények több embert megsebesítettek. Belgium sok városában riadalom tört ki a lakosság között és az emberek hanyathiomok menekültek házaikból. Egy ember a földrengéstől való félelemben hirtelen megőrült. Lakásának erkélyéről leugrott az utcára és életveszélyes sérüléseket szenvedett. Ugyancsak Brüsszelben egy járókérel rádőlt egy házfal s halálra zuzta. A földrengés másnap megismétlődött, de akkor sokkal gyengébben.

Akció a baromfi-tenyésztés fejlesztés érdekében

A Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara (Miskolc) az egyik legsürgősebbet megvalósítandó feladatának a felvidéki baromfi-tenyésztés minden eszközzel történő fejlesztését tekinti. Éppen ezért minden eszközt meg kíván ragadni, hogy a körzetébe tartozó 5 felvidéki vármegye baromfi-tenyésztését fejlessze s a közelmúlt akció során szállítási költség mérséklése szempontjából oly jelentős baromfi-futóház felállítását, az elő és vágott baromfi fuvardíjának mérséklése érdekében élt a földmívelésügyi miniszternél előterjesztéssel. Ezenkívül legújában az okeszerű tenyésztéshez szükséges szakismeretek terjesztése érdekében tett meg minden tőle telhető.

Bobola Szt. András épen maradt hamvai Budapesten

Június 10-én haladt keresztül Magyarországon az a különvonat, amelynek egyik kápolnává átalakított kocsiában kétszáz lengyel zarándok kísérte házába Lengyelország legújabb szentjének, Bobola Szent Andrásnak épen maradt földi maradványait Rómából, ahol ez év huszvédján avatták szentté a vértanuhalált halt hősi lengyel jezsuitát.

A különvonat pénteken délelőtt 10 óra 38 perckor érkezett meg a Keleti-pályaudvarra, ahol az előkelőségek fogadták, majd leverték a kápolnává átalakított kocsihoz a 125 kilogrammos üvegfa lu züstkoporsót, amely az ereklyét tartalmazza. A papság és az előkelőségek kíséretében a koporsót kivitték a tere, ahol P. Lányi Ede jezuitársasági rektor beszédében kérte Bobola Szent András közbenjárását Magyarország boldogulásáért. A beszédek után megindult az egyházi körmenet a Baross-téren és Rákóczi-uton át a Rózsák-terén levő Szent Erzsébet plébániatemplomhoz. A templomban P. Prézdziceki Pius pálos generális mondott főpapi misét és tartott lengyel nyelvű szentbeszédet. Ezután megkezdődtek az ereklye előtt a csoportjátatoságok, amelyeket P. Rozmán János S. J. szentbeszéde fejeztet meg. Ezután ismét innapi egyházi menetben kísérték ki az ereklyét a különvonathoz, amely délután 6 órakor folytatta útját a Felvidéken keresztül Lengyelországba.

Fekete lepelle takarva fektet a sínekre. Megdöbbentő öngyilkosság történt június 12-én este Gyula közepében. A bicerei tanyán lakó Gergely Jánosné nyolc óra felé kiment a vasuti töltésre, majd lefeküdt a sínre. Előzőleg azonban bucsulevelet helyezt el cipője alá, majd fekete lepelle burkolta be magát, hogy a közlekedő vonat vezetője ne vegye észre. A borzalmas öngyilkosság sikerült, mert a kilencórás vonat vezetője, anélkül, hogy észrevette volna, hogy valaki fekszik a sínre, keresztülrobotogt rajta. A szerencsétlen asszony elvált férjével való pereskedés miatt menekült a halálba.

Hősi emlékművet avattak Mecsek-szabolcon. Fényes ünnepségek közepette leplezték le a Pécs melletti Mecsek-szabolcs főterén a világháborúban hősi halált pécskörnyéki bányászok emlékművét. Az ünnepségen megjelentek vitéz Petneházy Antal államtitkár, Blaskovich Iván, Baranya vármegye és Nikolics Mihály, Pécs város főispánja és még számos előkelőség. Az emlékmű felavatása után a vendégek áthajattak Vasasbányatelepre, ahol felszentelték a Dunagőzhajózási Társaság által létesített emeletes kulturházat.

A máltai lovagrend budapest kongresszusa. Június 11-én délelőtt a római-trieszt gyorsvonattal Budapestre érkezett Chigi Albani herceg, a szuverén máltai lovagrend nagymestere, akit külföldi fejedelemeket megillető pompával fogadtak a déli pályaudvaron. A nagymester a Máltai Lovagrend budapesti kongresszusára érkezett. A kongresszus másnap kezdődött József királyi herceg elnöke mellett. A kongresszuson Chigi Albani herceg különös megbecsüléssel emlékeztet meg a legutóbbi idők magyar erőfeszítéseiről, amelyek azt mutatták, hogy ebben a nemzetben még erős a mainál sokkal nagyobb és fényesebb jövő fogalmi. Ezekután Telesi Pál gróf kultuszminiszter és Szendy Károly polgármester köszöntötte a lovagrendet. Az ülés után innepi szentmise volt a Koronázó-templomban, utána pedig a Hősök emlékkövének megkoszorúzása folyt le. Június 13-án a kongresszus tagjai Esztergomba rándultak ki: Chigi Albani herceg pedig Horthy Miklós kormányzóval tett látogatást, Kenderesen.

Jó hangzseren játszani a legnagyobb étvétel. Eliszántor igazán olesón Komáromi országos hírlj hangszertelen vésárolhat: Budapest, VI/15. Királyi-utca 58—60. Ké: Jenj díjmentes, 51. számú árlgyzékét.

**CSAK
EGY GONDOLAT**

„Renddel szeméid elé rakom a te gonoszságaidat” — int bennünket Isten szent tanítása által. Félelmes intés és tudjuk, hogy Isten sohasem tévedhet. Ő az igazság. Szolgáljon javulásunkra, magunkbaterésre ez az intelem és reménységünkre, hogyha vád kél a szívünkben.

„A Törvényből egy jótáiny sem vész el” — mondja Jézus. És ez így van rendjén. Minden éjszakára biztosan felvirrad a reggel és minden félre bizony következik a virágosztó tavasz és minden tettnek elkövetkezik a visszahatása. Az élet igazság-talanságait látva, gondoljunk a mindíg következetes Törvényre, mely előbb-utóbb lesújt, mely elől ember ki nem térhet, melynek rettentő bolfozatát Istenünk fő bölcsessége és igazságossága emelte a világ fölé.

Ötven év után újra megtelepedett a Velencei-tavon a nemes köcsög. A Velencei tó nyugati szögletében, a dinnyési madárvárta területén a híres madárvilágnak nagy eseménye van: ötvenöt év után újra megtelepedett ott a lápok királya, a legszebb madár, a nemes köcsög. Nagy László, az ismert ornitológus fedezte fel ezt az öröndetes eseményt. A nemes köcsög 1880-ban pusztult ki a Velencei tórd a féktelen üldözés miatt. Az utóbbi évtizedben csak a kis Balaton nádasában találtak köcsögot. Két év előtt jelent meg hosszú idő után az első köcsögár a Velencei tavon és látogatókat tavaly megismételte. Ezen a nyáron már két köcsögár főszek a dínyési gémtelen és mindkettő kiköltötte fióráit is. Az értékes vendégek védelmére minden intézkedés megtörtént.

Huszónöt házat döntött romba a vihar Texasban. Clyde texasi (Északamerika) városkát irtózatos erejű förgőszél sepepte végig s azt rendkívül heves vihar és felhőszakadás követte. A szél ereje huszonöt házat és iskolát rombadöntött s egy tehervonat koostjait gyermekjáték módjára dobálta szét. Husz ember életét veszítette, a sebesültek és eltűntek száma igen nagy.

Most fedeztek fel egy északi sarki trágédiát. Egy Leanov nevű tudós, a Henrietta-szigeten (Északi Jégestegen) lévő sarki állomás helyettes vezetője, június 8-án a sziget keleti előhőgyésén részszelenet talált, amely Delong kapitány-nak, a Jeannelle amerikai sarki expedíció vezetőjének jelentését tartalmazza. Tizenöt évvel ezelőtt Delong kapitány a Jeanette személyzetének egy csoportját a Henrietta-szigetre küldte, hogy ott helyezték el a hajó addig megtett útjáról szóló jelentést tartalmazó szelenet. A kiküldött csoport a Jégmezőn át megtett renklivül nehéz ut után ezt a feladatot el is végezte. A hajót később a jégváblák összeropantották és elsüllyedt. Delong expedíciója a Jégmezőn át próbált visszazérni és hetekig tartó tisztogatásig ut közben az éhségtől és a hidegtől elpusztult.

ADÁS-VÉTEL

Eladó: járgánycselőgép szeges doball, tisztító nélkül, törekörőstárol (gabonára, babra, herére, rapamagra, muharmagra alakítható), függőkötéses daráló járgány, vagy motorhajtásra; lokomobil-tenlő-kerek, járgány-tenlő-kerek, egyszerű körfűrés, járgánytransmisszió, régi veltőgép, ehhez való válpapa, váltómér, ampermérő, ellenállás, gázfeszmerő. Nagyothallók tanácsadóajt, baltorsuk enyhítéssel című füzetek 60 fillérért megkúldom. Zakariás Béla, Magyaránhegyes.

Rövid
történet

MUKI

— Irta: Nyáry Andor —

Muki papagáj volt és a ház koronázatlan ura.

Nem az én madaram volt, de ismerem őt s azt is mondhatom, hogy jó barátságban voltunk. Ha elmentem a tanácsosokhoz, mindig vittem a zsemben finom napraforgómagot s ha nem látták, odanyújtottam neki. Mert a tanácsosné azt mondta, hogy Mukinak nem szabad adni semmit, mert ha Mukit sokat eszik, akkor Muki elrontja a hasát és ott van a baj.

Csakhogy Muki igen okos madár volt. A jótól sohasem rontotta el a hasát, csak a rossztól. S ha látogatásom alkalmával nem adtam oda neki mindjárt a napraforgómagot, a vállamra szállt s az oldalamon addig küszört lefelé, amíg a zsembemhez jutott. Onnan aztán kiszedte a magokat. Gondolta okosan, ha te nem adod, majd elveszem én. Megfigyelte a huncut, hol tartom a magokat. Ez a Muki pompás madár volt. Nekem legálább nagyon tetszett s olyan dolgot figyeltem meg rajta, amit még egyetlen állaton sem tapasztaltam. Megjavitotta az embereket.

Mielőtt azonban rámutatnék Mukinak erre a nem mindennapi tulajdonságára és magasabbrendűségére, elmondom, hogyan jutott a tanácsosokhoz. A tanácsosné méltóságos asszony igen nagy állatbarát volt. Már volt neki kutyája, macskája, kanárja, mókusa s most folyton azon járt az esze, hogy milyen jó volna, ha az ebédőli ablaka előtt aranyozott kalicka állana és abban egy jól megtermett, okos papagáj felelgetne becézgetéseire.

A tanácsos ur egyideig hallani sem akart erről, de mikor látta, hogy az asszony csökönyösen kitar a papagáj mellett, elhatározta, hogy — vigye ördög! — megteszi a kedvét s a madárkereskedésben vesz egy művelt madarat. A következő héten a méltóságos asszonynak születésnapja volt s a tanácsos ur ezt az alkalmat szemezte ki arra, hogy a nevezetes vendéget becsempéssze az ebédőbe, úgy, hogy a felesége mondogatta, aranyozott kalickában s az ebédőli ablaka elé.

Mire a méltóságos asszony megfurdolt és felöltözött, Muki, — így hívták a beszélő madarat — vidáman hintázott a hintáján s mikor az asszony belépett az ebédőbe, hamisan lehajtotta a fejét, hunyorított egyet és bókólvá megszólalt: — Lóri! . . . Szép vagy! Jó reggelt! . . . Nehéz az élet!

Ugy látszik, hogy megtetszett neki a csinos asszony, de a méltóságos asszony is úgy megörült neki, hogy azon a napon még madarat is lehetett volna vele fogadni.

Igy ment jó pár hétig. Majd megette a madarat, annyira szerette. Közben elérkezett a nyár s a tanácsos ur kivette a szabadságát. Rendes szokásuk szerint Olaszországba mentek. Most is oda számítottak menni, de egy kis bökenője volt a dolognak. Mi lesz a Mukival? Magukkal nem vihetik. A cselédet pedig nem tarthatják a házbán, csak azért, hogy Muki urat kiszolgálja. Barmennyire kiváló madár volt is, de ezt a nagy tiszteletet még az asszonyja is sokallotta tőle.

Hosszu és alapos tanácskozás után végül is úgy határoztak, hogy arra az időre, amíg szabadságon lesznek, kosztba adják a hivatalszolgához. A hivatalszolga jó ember. A jó emberek szeretik az állatokat s így Mukinak nem lesz semmi baja. A nagyszerű ötletre megnyugodott mindenki s másnap a szolgálta elvitte Mukit az új szállására.

Muki alkalmazkodó madár volt, az első órában nagyon jól érezte magát szolgálkánál. A második órában azonban kicsit furcsa volt a közérzete. A szolgálta és a felesége ugyanis minden

szónak pompás gondolata támadt és boldogan mondta az urának:

— Tudod, mit csinálók Mukival? Odaajándékozom az osztálytanácsosnénak.

Mikor az osztálytanácsosnénak a nevenapja volt, nagyon kedves és nagyon szeretetteljes levél kíséretében Mukit utrabocsátotta egy hordárral: „Fogadd kedvesem ezt a kedves madarat olyan szeretettel, amilyennel én küldöm neked.”

Mikor Mukit a hordár elvitte, felsóhajtott:

— Csakhogy megszabadultam tőle! Muki ismét új otthonba került. Nagyon jól érezte magát, mert hiszen Muki mindenhol megbarátkozott, ha látta, hogy kedvelik és megvakarják a fejét. Hamar megtanulta új asszonyának a nevét s amikor reggelként a fürdőből az ebédőbe lépett, már így üdvözölte:

— Kató! . . . Szép vagy! . . . Jó reggelt! . . . Nehéz az élet!

Pompás falatokat kapott és nagyszerűen érezte magát.

— Ehen, — gondolta Muki, — ezek az igazi finom urak. Ezek aztán nem beszélnek olyanokat, mint a méltóságosok. Nagyon örült az uri barátkozásnak. De öröme, mint minden jó, nem sokáig tartott, mert hamarosan történt valami. Itt meg egy délután a nagyságos asszony a cseléddel szállkozott össze s mikor a szava hangosabb lett, Muki megint felfigyelt és bólintott egyet:

— Ejha! No lám! . . . Hát ezek is? . . . Hát nincs finom ember a földön?

Meghintázta magát a hintáján, felborzalta a tollát, ő is beleavatkozott a diskurzusba és rákiáltott a perelő asszonyra:

— Hallgass, erre meg amarra! . . .

Mondta ám, csak úgy csattogott a csőre.

A nagyságos asszony elsápadt: — Jézus Máriám! — nézett a madárra. — Hát te ilyent is tudsz! Ezer szerencse, — kiáltott fel, — hogy a leányaim nincsenek itthon!

Muki becsülete alól egyszerre kicsuszott a talaj s az osztálytanácsosné még azon a héten névnap ajándékba küldte a titkárnénak.

Muki azonban itt is rendre intette a perlekedőket s itt is hamarosan tudtunk rajta. Ahelyett, hogy a hivatali számarlétrán fölfelé ment volna, egy-egy fizetési osztállyal mindig lejjebb csuszott. A titkárnétól a segédtitkárnéhoz került, onnant az irodai igazgatónéhoz, ez pedig a kezelőtiszténet ajándékozta meg vele.

Muki vándorolt rendületlenül, de nem bánta, mert sokat tapasztalt.

Végre egy szép napon visszakerült a szolgálkához is. A derék házaspár nem a legnagyobb örömmel fogadta a zöldtollu vendéget. De meg kellett becsülni, mert ajándékba kapták. Egy napon azonban Muki ázsioja felszókött. A szolgálta mégvesztve az asszony is, már szidták egymást s éppen össze akartak rohanni, hogy megölik egymást, mikor Muki pislantott egyet és felkiáltott:

— Hallgass, erre meg amarra! . . .

A szolgálta a hang felé nézett, az asszony is. Először meglepődtek, de mikor látták a mérgesen hintázó madarat, elnevettek magukat s attól kezdve — akárhogyan akartak is, — nem tudtak hajbakapni, mert Muki még idejében beleavatkozott a dolgukba és leintette őket.

Ki nem állhatta a durva embereket, mert Muki tetőtől-talpig jellemes, finoman érző madár volt az élet minden vonatkozásában és ezzel a cselekedetével példát adott az embereknek.

Kohnné egy percre magukra hagyja a vendégeket és kimegy a konyhába.

— Mari, — fordul a cselédhez — hány szemlyre van te?

— Négyre.

— Akkor csináljon két teát és nyolc kávét.

A mi költőink

Gulya legel

Gulya legel az alföldi rónán,
Ottan vagyok én is gulyásbojtár,
Kihajtom a gulyámat a rétre,
Oda várom a babám estére.

Gulya legel az alföldi rónán,
Ottan vagyok én is gulyásbojtár,
Nem messze van a babám lakása,
Minden este vár a kapujába.

Gulya legel az alföldi rónán,
Ottan vagyok én is gulyásbojtár,
Fizetésem igen csekély napszám,
Ugy-e babám, megégy egy bojtár?

BASKI JÓZSEF (Vilmány)

Nézzetek . .

Nézzetek a parkok szélén
Elhúzódo bokrokat,
Vajjon hová készülődnek?
Cicomázzák magukat.

Az erdő is kedvet kapott
Követi a jöpdáát:
Ünneplőbe öltözteti
Minden egyes lakóját.

Felcsendül az isteni dal,
Trillázik a furulya,
S mint vénlegény, ha jól mulat,
Belebődül a gulya.

Minden vigad, csendül a dal,
Int a muzsa, lant pendül:
Az éregföld házasodik,
Költőjünk dal csendül.

Mert senki más, csak a költő,
Ő erti meg egyedül,
Hogy a föld az égiekkel:
Most egy csökbán egyesül.

PALÁNKAI JÓZSEF (Budapest)

Tavaszi a tavaszban . .

Gyönyörűség nézni
A csillagos eget
És a szerelmedért
Szeretni Tégedet!

Szeretni, epedni,
Soha nem feledni!
Mert a Te szerelmed
Édesb' mint a többi!

JESZENSZKY PÁL (Győr)

Találja ki!

REJTETT KÖZMONDÁS

Miként a telet
Követi a tavasz,
Ugy minden gazda
Kikeletkor vet
És összel arat.

Tóthfalussy Kálmán (Rákosszentmihály) előfizetőknek a fenti 14 szóból álló versikébe szórta el egy ötszavas közmondás szavait. Ezt a közmondást kell beküldeni.

A levelezőlapra irt megfejtéseket a Vasárnap szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-u. 24.) kell beküldeni, tíz napon belül. Elkészve érkezett megfejtést nem vesszük figyelembe.

Jutalom:
néhány értékes könyv.

Kiosztjuk olyan előfizetőink között, akik helyes megfejtést küldtek be, előfizetőiborunk tagjai és előfizetési díjhatárukra nincs.

A Találja ki! helyes megfejtését és eredményét a 28-ik számban tesszük közzé.

A 22-ik számban közölt Találja ki! kettős értelmű magyar szavak beküldésére hívtuk fel előfizetőinket. Sajnálatlaltaláljuk meg, hogy e rendkívül érdekes feladat megoldása iránt csak nagyon csekély érdeklődés nyilvánult meg; mindössze öt pályázat érkezett be.

Jutalomkönyvet ezúttal csak egy megfejtőnknek küldtünk, akinek beküldött 90 kettős értelmű szavából 82-öt helyesnek találtunk. Jutalomkönyvet kapott:

Tischner Sarolta (Veszprém).
A jutalomkönyvet elküldtük.

A Duna kivette a foktói gyilkos hulláját

Részletesen beszámolt a Vasárnap a dunamenti Foktó község véres és borzalmas pünkösdjéről.

Való István, a leleplezett tuktolvaj tudalévően öt derék és dolgos embert gyilkolt meg

és napokon keresztül félelemben és izgalomban tartotta Foktó község és környéke népét.

Hatalmas csendőrsereg nyomozott éjjel-nappal az elvetemült ember után, mert tartani lehetett attól, hogy a csendőrkarabéllyal és pisztollyal felfegyverzett, elvadult ember bosszúvágyának még több áldozata is lesz. A csendőrség a kapott bejelentések nyomán a dunamenti erdősegeket és mocsaras vidékeket alaposan átkutatva, azonban eredménytelenül.

Június 11-én, szombaton délután, pontosan egy héttel azután, hogy a nekivadult Való István gyilkosságait elkövette, a Duna partján, a Foktó

vel szemben fekvő Gerjennél egy holttestet vetett ki a víz.

Hamarosan megállapították, hogy a holttest Való István hullája.

Azt is megállapította a bizottság, hogy Való az ellopott fegyverszíjjal köveket kötött a testére, majd az ujjancsok lopott csónakban felállva, fejbőlte magát. Való holtan fordult a vízbe, de a sulyok ellenére sem merült el; a víz kivette magából a hullát és a rémítettek színhelyének közelében a partra sodorta.

Az elvetemült ember holttestét, tüzetes vizsgálat és a személyazonosság kétségeltelen megállapítása után Gerjen határában elföldelték.

Az orvosi vizsgálat kiderítette, hogy a holttest mintegy hat napig lehetett vízben, úgy látszik tehát, hogy pünkösdi vasárnapján már elkövette az öngyilkosságát, elkerülendő a földi igazságszolgáltatás sújtó kezét...

VÁSÁR ÉS PIAC

GABONATÓZSDA

Készránci. Buza 77 kg-os 25.70—28.05, 78 kg-os 26—26.35, 79 kg-os 26.25—26.55, 80 kg-os 26.40—26.65, rozs pesty. 18.10—18.20, más szám. 18.50—18.80, tak. árpa elsőrendű 17—17.30, szob elsőrendű 17.40—17.50, közésmín. 17.30—17.40, tengeri tisztántúll áll. 17.60—17.75, egyéb áll. 17.25—17.40, finom búzaporja 15.20—15.35, 8-as búzaliszt 19—19.20 pengő 100 kg-ként.

Határidősi piac. Ross júniusra 17.60, tengeri júliusra 16.44—16.46, augusztusra 16.60—16.15 pengő 100 kg-ként.

Magpiac. (A Muthner Odón Magtermelő és Magkereskedelmi Rt. heti jelentése.) A magpiac tözseli forgalmában új termései bitorhelyben a kedvező termés-kilátásokra élénk kínálat volt lánghuló áruk mellett. — Tő-tételek kőtekek új szösszbükkönyben is, a kínálat élénk. Mákban is a vártnál kedvezőbbek a terméskilátások, több kötés történt ebben a cikkeknél lánghuló áruk mellett. A többi cikkeknél nem volt emelkedésemelőt forgalomban. — A Budapesti Áru-és Érték-tőzsde hivatalos jegyzései nyersdaruért, 100 kg-ként az Budapest: Kéles fehér 15.50—17.30, törm 18.50—14.50, az fej-állomány: vörösmag nagyszemű 20—31, fesszemű 24.50—25.25, mák 150—155, fehér szokványos dunai 28—23.50, dunán túli 22—22.50, felsőmagyarországi 21—21.50 pengő.

Araktakarmány. Árpakorpa 14.80, borsóhéj 19.50, borsókonkolya 16, búzakarpa 15—15.50, búzatakarmányliszt 18.50—18.80, kőruszidrogácsa 15, állászt 45, lenmagpogácsa 17, mellász 10, napraforgópogácsa 15.25, szárlított répaszelet 15, repcepogácsa 13.50, rozskorpa 14.50 pengő mm-ként.

Takarmány. Rétiszna Ia 8.80—9. Ia 7.50—8.30, IIIa 5.80—7. Ia új (csak jun.-júl.-ban) 6—6.50, lucerna, új 5—8.60, bükkönyszéna 5.20, alomszalma, rozs 4.70 pengő mm-ként.

Vágómarha. Bika, magyar Ia 52, bíka, tarka Ia 60—64, Ia 46—59, ökror, magyar Ia 58—62, Ia 46—56, tarka, Ia 63—67, kivételés 60, Ia 46—60, IIIa 37—40, tehén, tarka Ia 60—63, kivételés 68, Ia 44—59, IIIa 38—38, növendék 49—68, kicsontozni való 26—34 fillér kg-ként, élőszulban.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfitenyésztés a törvényesen védett Rákoshelyi baktériumölő

nélkül. Kapható és megrendelhető csak **IFJ. AULICZKY OTTÓ** Budapest, VII, Dohány-utca 84, Hsz. 2

Árak: Demijonnal az Budapest
3 4 6 8 10 15 20
3/70 4/80 7/100 9/100 10/80 16—21/20

Tanulmány-prospektus e lap olvasóinak ingyen!

Tenyészmarhák és járműokörök. Ia beföldi járműokör (tarka) és beállítási való tinó 60—74, Ia beföldi járműokör (fehér) 60—74, 1½ éves üsző 60—74, 1½ éves tinó 60—74, fiatal, friss fejtes-tén 70—80 fillér kg-ként, élőszulban.

Juh. Külföldnek megfelelő prima fiatal ürü darabonként 50 kg szuliban 44—50, prima fiatal bárány páronként legalább 80 kg szuliban 46—52 fillér kg-ként, etetés-itatás után gazdaságban marzálva, 3 kg szulylevonással.

Ló. Csikó 50, könnyebb kocsi (hintós és jukker, stb.) 800, igás kocsi (nehéz nyugati fajta) 260—740, igás kocsi (könnyű nyugati fajta) 255—540, alrendelt 16 35—230, vágó 16 50—220 pengő.

Sertés. Szedettcsérgés Ia 80—83, IIa 72—78, silánymin. 64—70, angol sonkasertés Ia 88—98 fillér kg-ként.

Zsír és szalonna. Szalonna, olvasztani való 138—156, sózott 160—200, füstfűt 180—240, hárj 160—176, repertő 160—220, sertészsír helybeli 160—176 fillér kg-ként.

Baromfi és tojás. Előbaromfi: Tyúk 200—350, csirke rántani való 100—180, sülti való 160—250, káppan 400—450 fillér darabonként. — **Lélt baromfi:** Tyúk 140—190, csirke rántani való 230—350, sülti való 230—350, káppan hizott 170—240, ruca hizott 120—180, lud hizott 115—180, pulyka hizott 120—160, libamáj, nagy 500—800, kicsi 300—600 fillér kg-ként. Tea tojás 10 darabig 7—9, főtőzött 6—7, apró 6—7 fillér darabonként.

Nyersbőr. A budapesti nyersbőrpiac árai: Marhabőr, 40 kilónál nezebebe, magyar 85—90, tarka 95—100, a 40 kilónál könnyebb marhabőr 10 fillérrel olcsóbb. Tarka bikabőr 35 kg-ig marhabőr-árbán, 36—40 kg-ig 20 százalékos, II—50 kg-ig 20 százalékos, 51—60 kg-ig 30 százalékos, 60 kg-on effil 40 százalékos levonás. Borjúbőr hosszúlábú 120—135, rövidlábú borjúbőr 130—150, merinó juhbor, zöltsuliban 60—70 fillér kg-ként. Mészároslobőr dréként 10—11 P. kisebb lobbőrrel 10—20 százalékkal kevesebbet fizettek.

Toll. Jelenleg az alábbi termelői árak vannak érvényben: Ia Ia Rumpf 5.83, Ia Rumpf 4. Ia Rumpf 3.02, IIa Rumpf 2.03, hizott toll 3.06, Ia foszított 4.14, Ia foszított 2.30, Ia pehely 9.10, Ia pehely 6.75, fehér kacsa 3.06, szürke kacsa 1.62, tarka csirke 0.24 pengő. A közölt árak csak irányáraknak tekinthetők, mivel a toll termelői ára minőség szerint és vidékenként változik.

Halpiac. Harcsa, nagyszám szerint 240—450, csuka 140—240, ponty 140—200, kárársz 120—140, compó 120—140 fillér kg-ként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 90, le. főltéztett tej 10, aludttel 90—100, tejszín 180—200, tejföl 100—120 fillér literenként. Centrifugált vaj 320—350, főzéval 260—300, telíteluró sovány 50—80, juh-túró 160—240, kevert túró 140—280, juh-sajt 180—220, trappista 200—290 fillér kg-ként.

Fűszer és egyéb. Paprika, édes nemes 480—520, félédes 380—480, rózsás 300—380, mák, kék 180—200, pergettett mák 160—180, koménymag 200—300, házi szappan, szín 96—120, közönséges 56—90 fillér kg-ként.

Zöldség. Sárgarépa 36—30, petrezselyem 80—140, kevert zöldség 90—120, zeller 60—96, kalarabé 2—8 (darabja), karfiol 70—120, fokhagyma 20—40, fejeskáposzta (új.) 36—70, savanyított káposzta 60—76, kelkáposzta (új.) 16—40, fejesaláta 2—8 (darabja), torna 60—180, burgonya újdonság 14—36, Gull-baba 16—20, ősziróza 14—16, nyári zözza 15—18, Ella 8—14, kifti 26—30, tömör, csiperkegomba 80—200, szegfűgomba 100—160, élt vargánya 120—180, szárlított 200—600, uborka, nagy, salátának való 44—88, zöldpaprika, apró hegyes 6—16 (darabja), nagy, tölteni való 14—30 (darabja), tök, főző 40—70, zöldbab (új.) 180—350, zöldborsó hüvelyes 12—24, spárga, vastagszájú 80—140, közepes 100—300, rékény 20—60, sóska 20—36, paraj tisztított 14—30 fillér kg-ként. Főnaposzetek esomónként 4—12 fillér.

Gyümölcs. Alma (nemes) 120—280, aszaltalma 180—180, szilva 120—160, gyümölcsíz 120—300, befőzni való cseresznye fekete 50—120, piros 56—140, sárga 60—80, meggy hólyagos 70—100, szamóca 28—160, eper, kert, nemesített 260—600, kősmöte 40—70, dió 360—480, mogyoróhéj 280—320, hájazott mandula 480—680 fillér kg-ként.

A borpiac változatlanul szilárd. A termelők eladásukban továbbra is tartózkodnak és csak kisebb tételek kerülnek 1.6—1.8 filléres fokonkénti árban eladásra. A szőlők a jó időjárásra gyönyörűen fejlődnek és nagy általánosságban jó termést ígérnek. A kivétel minden viszonylatban folyik.

Szesz és szeszitalok. A szeszüzlet forgalma fogyasztási szeszben e héten is csendes keretek között mozgott és az összes szeszüzleteket változatlanul jegyezték. A gyümölcsipálinka piacokon élénk kereslet folytán az árak szilárd irányzatú tartottak. Törkölypálinka 2.80—2.85, seprőpálinka 2.90—3, szilviorjúm 4.60, barackpálinka (minőség szerint) 6.50, borpárlat 3.75 pengőig terjedő áron kelt el. Az árak 10 literfokonként, III. táblázat szerint + % forgalmi adó értékűk.

Idegen pénzek vételi és eladási ára. VI. 14. Száz pengőnél többre kerül száz darab: Angol font 1970—1690; dollár: 335.65—339.65; kanadai dollár 332—337; holland forint 186.40—188.40 pengő. — Száz pengőnél kevesebbre kerül száz darab: Cseh korona 7.50—10.50; lengyel zloty 60—81.40; szerb dinár 7.15—7.70; francia frank 9.15—9.55; román leu 2.50—2.80; bolgár leva 3—3.60; olasz lira 18.90—17.90; svájci frank 76.95—77.85 pengő. Ezekhez az árákhoz még a Magyar Nemzeti Bank által megállapított felár járul.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, VI. 19. Állat- és kirakó-vásár: Békés, Makó, Szarvas, Turkeve. **Ló-és kirakóvásár:** Budapest. — **Hétfő, VI. 20. Állat- és kirakóvásár:** Békés-csaba, Felsővadász, Hédevárv, Irsa, Jász-apáti, Kadarkút, Kapuvár, Kóka, Lenti, Magyarmező, Mohács, Mosonszentjános, Nagyvácszony, Ocsa, Rics, Tokaj, Tolu-nemédi. **Ló-, marha- és kirakóvásár:** Cségye. — **Marha- és kirakóvásár:** Zala-szentbalázs, Kivakóvásár: Tatabánya. — **Kedd, VI. 21. Állat- és kirakóvásár:** Apostag (bizonytalan), Békés-csaba, Nagyvácszony. **Ló-, marha- és kirakó-vásár:** Pacsa. **Ló-, marha- és kirakó-vásár:** Vajszló. — **Szerda, VI. 22. Állat- és kirakóvásár:** Békés-csaba, Dömsöd, Kaba, Tiszakarát, Újszász. **Ló-, marha- és kirakóvásár:** Pacsa, Sítók, Zsámbék. — **Csütörtök, VI. 23. Állat- és kirakó-vásár:** Bodvaylász, Keszthely, Kisbér, Mindszent, Sittés, Tengelic. **Ló-, marha- és kirakóvásár:** Sajtsókál, Zsámbék.

Arany- és ezüstpénzek ára

1938 június hó 14-én
Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 37 fillér; kétkoronás 75 fillér; ötkoronás 1 pengő 8 fillér; régi egyforintos 1 pengő 0 fillér.
11 karátos tömörarany grammonként 3 pengő 20 fillér.
Színarany kilogrammja 5900 pengő.
Szezliszt kilogrammja 94 pengő.

Arany-ezüst beváltás

a legmagasabb napi áron:
Szigeti Nándor és Fia ékszerésznél,
Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9.

Budapest I.

VASÁRNAP, VI. 19.

9.30: Hírek. 10: Róm. kath. istentisztelet. 11.15: Evangélium istentisztelet. 12.30: Pontos idő, időjárás és vizállás. 12.30: Operaházi zenekar. 13.05: Előadás. 14: Hangtáncok 15: 1. „Nővégeztetésügyi szolgálat”. Kern Herman m. kir. igazgató főtanácsos, m. kir. kiserletitgyi főigazgató előadása. 2. „A zseik elleni védekezés”. Baranyovits Ferenc dr., m. kir. kiserletitgyi gyakornok előadása. 15.45: Szalonzene. 16.25: Közvetítés a Lovaregylet verseny pályájáról. 16.45: „Mire neveljük a gyermekeinket”. 17.15: Cigányzene. 18.45: Szabó Ilonka, operaházi tag énekel. 19.15: Zenekar. 20.20: „A régi boszorkány”. Vidám hangjáték. 21.30: Hírek, sport, időjárás. 22: Jazz. 23: Cigányzene.

HÉTFŐ, VI. 20.

12.05: Szalonbűvés. 13.30: Szimfonikus zenekar. 16.15: Diákféra. 17: „A dolgozó és ünneplő falu”. 17.30: Zongora. 18.05: „A kisbírtokos és a mezőgazdasági munkás”. 18.35: Hegedű. 19.05: „Rousseau, a muzsikuss”. 19.35: Tánccmezek. 20.45: Cigányzene. 21.45: Időjárás. 21.50: Hangverseny. 23.25: Jazz.

KEDD, VI. 21.

12.05: Zongora. 13.30: Cigányzene. 16.10: „Asszonyok táncsodája”. 17: A magyar alkotmány eredete. 17.30: Szalonzene. 18.30: Elbeszélések. 19: Cigányzene. 20.30: Operaházi zenekar. 21.45: Tánccmezek. 23.10: Jazz.

SZERDA, VI. 22.

12.05: Katonazene. 13.30: Szalonzene. 16.15: Diákféra. 17: Előadás. 17.30: Ének zongorakísérettel. 18: „Légtőlalmi eszközök forgalombahozatala”. 18.15: Cigányzene. 19.45: Kedvelt hangtáncok. 20: „Pompéji vésőnapjai”. Hangjáték. 21.30: Hírek, időjárás. 21.55: Operaházi zenekar. 23.10: Jazz.

CSÜTÖRTÖK, VI. 23.

11.20: Közvetítés a „Hangya” negyvenéves jubileumi kongresszusról. 12.40: Szalonzene. 13.30: Hangtáncok. 16.15: „Magyar könyha”. 17: „A vitaminok és a népességesség”. 17.30: Hegedű. 17.55: Előadás. 18.30: Katonazene. 19.30: „A Szent István-év és a Gergely-naptár”. 20: Gitár-est. 21.25: Cigányzene. 22: Időjárás. 22.20: Zongora—hegedű-szombit. 23.10 Jazz.

PÉNTEK, VI. 24.

12.05: Hegedű. 13.30: Cigányzene. 16.15: Diákféra. 17: Beszártné-zenekar. 18.15: „A korszerű honvédelemről és a honvédségről”. 18.45: Magyar nóták zongorán. 19.10: Nyírő József elbeszélése. 19.50: „Traviata”. Opera, zenjét szerzte Verdi. 21.50: Hírek, időjárás. 22.15: Jazz. 23: Cigányzene.

SZOMBAT, VI. 25.

12.05: Postászenekar. 13.30: Hangtáncok. 16.15: „Mit tizen a rádió?” 17: Előadás. 17.30: Szalonzene. 18.30: Látoztatás a hajdusoboszlói földrajzhatárról és gyógyfürdőjéről. 19: Magyar nóták. Ury Anna énekel, cigányzenekisérettel. 20: „Sziárusz”. Hangjáték. 21.20: Hírek, időjárás. 21.45: Jazzharmas. 22.30: Szimfonikus zenekar.

Budapest II.

Vasárnap, VI. 19. 11.15: Hangtáncok. 15: Szalonzene. 16.15: Cigányzene. 19: Zongora. 19.30: Előadás. 20.30: Zenekari hangverseny. 21.05: Sporteredmények. — **Hétfő, VI. 20. 18.15:** Hangtáncok. 18.15: Elbeszélések. 19.15: Rendőrzenekar. 19.50: Előadás. 20.20: Rendőrzenekar. 21.05: Hírek. — **Kedd, VI. 21. 19.30:** Mezőgazdasági féltóra. 20.30: Előadás. 21: Cigányzene. 22: Időjárás. — **Szerda, VI. 22. 18:** Cigányzene. 18.20: Előadás. 19: Cigányzene. 19.15: Előadás. 20: Hírek. 20.25: Hangtáncok. 21.25: Hangtáncok. — **Csütörtök, VI. 23. 17.55:** Hegedű—zongora. 18.30: Felolvasás. 19: Előadás. 20: Hangtáncok. 21: Sporteredmények. — **Péntek, VI. 24. 18.45:** Előadás. 19.15: Hangtáncok. 20: Hírek. 20.25: Szalonzene. — **Szombat, VI. 25. 18.25:** Szalonzene. 19: Uteljárás. 19.30: Mezőgazdasági féltóra. 20: Hírek. 20.25: Hangtáncok. 21.15: Időjárásjelentés.

KIADÓTALAJDONOS: „FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.

Mit kell tudni a Németországban levő magyar mezőgazdasági munkásoknak?

Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda közleményei

Tolmácsok és munkások közötti egyetértés

A Németországban elhelyezett magyar munkáscsoportokhoz, aszerint, hogy milyen nagyok, egy-két németül beszélő magyar állampolgár nyert beosztást. A magyar földművelésügyi minisztérium minden eszközzel lehetővé kívánja tenni, hogy a Németországban dolgozó magyar mezőgazdasági munkások semmiben sem szenvedjenek hiányt. A tolmácsoknak az a feladata, hogy a munkaadóval, vagy helyettesével való érintkezésnél tolmácsolják a magyar munkáscsapat tagjainak esetleges kívánságait. Fzenkívül pedig a pénz-hazaküldésnél, szalonna-rendelésnél és minden más előforduló esetben segítségére legyenek munkástársaiknak. Örömmel állapítjuk meg, hogy a legtöbb munkáscsapatban a tolmácsok valóban testvéri egyetértésben élnek a csapat tagjaival. Sajnos, akadnak azonban olyan csapatok is, ahol a tolmácsok elhanyagolják feladatukat, vagy pedig csak immel-ámmal teljesítik azt. Nem mulasztjuk el megemlíteni, hogy a tolmácsok nagyrésztben derekasan teljesítik kötelességüket és csak szórványosan fordulnak elő kifogásolható esetek.

Midőn a jó tolmácsokat e helyen is megdicsérjük, egyúttal figyelmeztetjük a hanyagokat, hogy

a magyar királyi kormányknak megvan a módja arra, hogy ezekkel szemben a külföldön is eljárjon.

Azok a munkások, akik a múlt esztendőben is Németországban jártak, bizonyára jól emlékeznek arra a néhány esetre, amikor egyes tolmácsok hazaküldtek és a német hatóságok az erre vonatkozó kívánságot azonnal teljesítették. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy egy-két ember panaszára, akik valamilyen okból a tolmács ellen kifogást emelnek, a minisztérium rögtön hazaküldte a tolmácsot. Az előforduló esetek a helyszínen kivizsgáltattak és bizony előfordult az is, hogy a feljelentők szegyenben maradtak, mert alaptalanul fordultak a tolmács ellen. Ilyenkor a feljelentőkkel szemben hasonló szigorúsággal kellett eljárni.

Ne tévessze senki szem elől azt, hogy a tolmács nem szolgálja a csapatnak, vagyis nem tartozik éjjel-nappal minden egyes munkás szeszélyének engedelmességnek.

A tolmács éppen olyan munkás, mint a többi, tehát ebben a tekintetben teljesen egyenrangú. Egyik sem parancsnoka a másiknak.

A múlt évhez hasonlóan gondoskodás történt arról, ha valamilyen csapatnál a vizsgálat során a tolmács ellen felmerült panaszok igaznak bizonyulnak és az illető hazá kell rendelni, helyébe más tolmács mehessen ki. Abban az esetben, ha a tolmácsokat, vagy egyes munkásokat magatartásuk miatt — mert összeférhetetlenek, civakodnak, vagy verednek, másokat alaptalanul megrágalmaznak és eltávolításuk a csapat békéje érdekében szükségesnek bizonyul — haza

kell küldeni, a hazautazási költséget az illetőnek kell viselnie. Ha nem volna pénze, a felmerült költséget behajtják rajta. Általában figyelmeztetünk mindenkit, hogy szokjanak le az árulkodásról. A hazaküldött levelek egyrészből szomorúan látjuk, hogy némelyek, ha valamely csekélység miatt valamelyik munkástársukkal összezördülnek, rögtön megrágalmazzák egymást.

A magyarság széles e világon ebben az évben ünnepli első királyát, Szent István halálának kilencszáz éves évfordulóját. A magyar királyság megalapítása óta élnek közöttünk idegenajku, de jó magyarérelmü polgártársak, akik a nemzet jó és rossz sorsában mindig együtt osztoztak. Ma már azok is visszakiváncolnak hozzánk,

Katolikus istentisztelei

A Buckow-i római katolikus plébánia vezetője: P. Zantos plébános ur közlése szerint a következő helységekben lehet vasárnaponként és ünnepeken szentmisét hallgatni:

1. Buckow, Wriezener-utca 55. Szentlélek-kápolna (Heilige Geist Kapelle). Telefonszám: 18. A kismise 7 órakor, a nagymise fél 9 órakor van.

2. Stadt Wriezen, Freienwalder-utca 52. Szent Lőrinc-templom (St. Laurentius-Kirche). A kismise 7 órakor, a nagymise pedig fél 10 órakor van.

3. Stadt Strausberg, Weinbergsweg, Szent József-templom (St. Joseph-Kirche). Telefonszám: 206. A kismise 8 órakor és a nagymise pedig 10 órakor van.

4. Stadt Müncheberg, Berliner Tor, Szent Mária-kápolna (Sankt Marien-Kapelle). Telefonszám: 124. A kismise fél 8 és a nagymise tíz órakor van.

Mindenki kérje meg a munkaadóját, hogy tegye lehetővé számára a szentmise hallgatását és amennyiben a távoltság kívánja, kocsirol vagy teherautórol gondoskodják. Senki se feledje a magyar közmondást: Amilyen a vasárnapod, olyan a halálnapod.

A munkások megható ragaszkodása a VASÁRNAP-hoz

Öszinte megilletődéssel olvassuk a Németországban dolgozó magyar munkástársaknak a szerkesztőséghez írott leveleit. A hazához, magyarságukhoz való lelkes ragaszkodás egyszerű szavakkal való kifejezése mellett ezuttal is hálás szeretettel szólnak azokról a hivatalos tényezőkről, akiknek ezt a munkaalkalmat köszönhetik.

A sok-sok üdvözlét meleg szeretettel köszönjük és viszonzozzuk. Hiszünk, hogy magyar munkástársaink átérzik annak a fontosságát, hogy a rájuk bízott munka becsülettel elvégzésével bizottságok egyrészt esetleg jövőre is maguknak az előnyös elhelyezkedés lehetőségét, másfelől megtartásukat maguknak a megbecsülésnek, a komoly értékelésnek azt a magas fokát, amelyet a múlt esztendőben

akik azt hitték a világháború után, hogyha elszakadnak a magyar nemzet ezeréves törzsétől, boldogabbak lesznek. Belátták rövid idő után, hogy sorsuk akkor volt a legjobb, amikor Szent István koronájának áldása sugárzott rájuk. Ez az áldás pedig a magyar nemzet nagylelkűségét, megbocsátó szellemét és egyúttal vonzóerejét jelenti. Mintegy tízezer magyar mezőgazdasági munkás dolgozik jelenleg a Német Birodalom területén, ezek között néhány száz idegenajku tolmács van. Azt üzenjük mindenkinek, legyenek egymás iránt türelmesek, hiszen ember hiba nélkül nincsen és ne feledjék, hogy megértéssel nagyobb eredményeket lehet elérni, mint az egymás iránti bizalmatlansággal.

Teógyes István dr.

miniszteri megbízott, a Falu-Gazdaszövetség ügyvezető igazgatója.

Ha valaki megbetegszik, azonnal jelentésük társai a Buckow-ban, Wriezener-Strasse 55. szám alatt lakó katolikus plébánosnak. Telefonszám: 18.

Külön értesítés fog menni, ha magyar lelkes jön istentiszteletet tartani.

Hálás örömmel, meleg köszönettel vesszük tudomásul és hozzuk a Buckow-Környéki munkások tudomására a fenti közlést azzal a hozzáadással, hogy meggyőződésünk szerint munkástársaink Németország minden részében becsületesen eleget tesznek vallási kötelességeiknek, annál is inkább, mert csak így bizonyíthatják be, hogy igaz fiai annak az országnak, amelynek népe az idei kettős szentévből államaipító szent király halálának 900. évfordulóját ünnepli. De ne felejtjük el azt sem, hogy csakis így viszonyozzuk megfelelően a németországi egyházi hatóságok különös elismerésre és hála érdemes előzékenységét és figyelmét, amellyel az idegenbe szakadt magyar munkások lelki életének gondozására vállalkoznak.

mert bizony itt idegenben jól esik a drága magyar hazánkról egy-egy betűt is olvashatni, mert igaz érzésű magyar embernek annyival is könnyebb, ha csak egy magyar újságot olvashat, mert akármennyi pénzt is kereshet az ember, mégis csak a magyar haza után vágyik, mert igaz magyar máshová nem is vágyhatik."

Rakucz Sándor (Schönfliss ú. Berlin) ezt írja:

"A múlt évben is végigküzdötünk Németországban hat egész hónapot és nagyon jólesett az, amikor minden héten megjelent a Vasárnap című lap. Minden szombaton este örömmel olvastuk mindannyian mezőgazdasági munkások. És most újból itt vagyunk tavalyiak, ujakkal együtt. Kérjük a t. Szerkesztőséget, hogy szeretnének a Vasárnap című laphoz jutni, ha lehetséges, a tavalyi mód szerint, mert itt az idegenben mi, magyar munkások lap nélkül nem tudunk lenni."

Maurinyecz Mihály (Schöngut Eggersdorf) írja:

"Igen tisztelt vezetőségnek ezen pár soraimmal bátorodom egy pár szót intézni a messze távolból, kívánunk jó egészséget a mi vezető urainknak, amilyen nekünk van. Jól érezzük magunkat, csak nagyon árván vagyunk a tavalyihoz képest, mert tavaly mindjárt az első héten kaptuk a Vasárnapot, most már két hónapja kint vagyunk itt tizen. Kérve kérjük, ha egy mód van rá, legyenek szívesek számunkra is küldeni magyar újságot."

Katona István (Guteverwaltung Bülow) írja:

"Felhívom a t. Szerkesztőség figyelmét arra, hogy már egy hónapja, hogy kint vagyunk Németországban és még eddig egy Vasárnapot sem kaptunk. Nagyon szépen kérem a t. Szerkesztőséget, hogy az újságot küldeni szíveskedjenek, mert nekünk szükségünk van szellemi táplálékra. Huszadmagammal vagyok itt."

Horváth József (Gutsverw. Guttenpaaren) ezeket írja:

"Igen szíves kérréssel fordulok Önökhöz, hogy sorainkat a nagyméltóságú miniszter urhoz továbbítani méltóztatassanak. Kérelmünk az volna, hogy amikor odahaza voltunk, a nagyméltóságú miniszter ur megígérte, hogy a Vasárnap újságot fogja számunkra Németországba küldeni én mi már eljöttünk április végén, azóta szellemi táplálék nélkül vagyunk. Igen szeretnénk tudni a Szentév hazai készülésétől és hogy mikor lesz megtartani, mert mi is szeretnénk megtartani, szegény magyarok, ebben az idegen országban..."

Horváth Vendel (Galawitz, PETERSDORF) ezt írja:

"Nagyon tisztelt Szerkesztőség! Egy kis kéréssel fordulunk hozzájuk innét a messze idegenből, hogy nagyon szépen kérjünk, ha legálább egy újságot kaphatnánk,

Hogyan küldhetnek pénzt haza a magyar munkások?

Ez évben is gondoskodás történt arról, hogy a Németországba szerződött magyar mezőgazdasági munkások kerestüknék egy részét haza küldhessék.

A Németországban való tartózkodás ideje alatt

minden munkás és munkásnő személyenként összesen 350 márkát küldhet haza. Annnyit, mint a múlt évben. Hónaponként azonban a hazaküldhető összeg nem lehet több, mint 35 márká.

Ez 7-8 hónapra át nem fog kitenni 350 márkát és ezért a még fennmaradó összeget az utolsó hónapban, vagyis decemberben lehet hazaküldeni. Ha valaki tehát a munkaidő alatt összesen minden hónapban — mondjuk nyolc hónapban át — 35 márkát küld haza, ez összesen 280 márkát tesz ki, tehát mielőtt hazajön, joga van még 70 márkát hazaküldeni.

A havonként hazaküldésre szánt összeget elismervény ellenében, a tolmács közbejárásával, át kell adni a munkaadónak és egyuttal pontosan meg kell nevezni mindenkinek, hogy itthon kinek a részére kívánja az összeget küldeni. Először tehát pontosan meg kell írni a feladó nevét, például Nagy Péter; férjjeztől nőnél a leánynevet is; például Nagy Péterné szül. Kovács Teréz; ezek után jön annak a neve, akinek a pénzt küldik; például Kiss Jánosnak, Békésnének, Humyadi-ut. Olyan helységekből, ahol kerület is van, azt is közölni kell, valamint a vármegye nevét is.

A tolmácsnak tehát kötelessége,

hogy segítségére legyen a csoportbelieknek a pénz hazaküldésénél is

és hogy a címzéseknél hiba ne forduljon elő. Ha a tolmácsnak nem volna jól olvasható írása, akkor a csoportból kell kiválasztani azt az egyént, aki világszerte felírja a címet, nehogy tévedések forduljanak elő.

Hogy a munkásoktól átvett pénzt a munkaadóknak hol kell befizetni, erre nézve a munkaadók már megkapták a német pénzügyi hatóságok tájékoztatóját. Mégis szükségesnek tartjuk, hogy a munkások is tudják, hogy miképpen jön a pénzükhöz. Közöljük ezért, hogy a munkaadó Németországban a Birodalmi Banknál fizeti be az összeget és ez onnan kerül Magyarországra, a Magyar Nemzeti Bankhoz, innen pedig az Országos Központi Hitelszövetkezetekhez. Ez a szövetkezeti központ az egész ország területére kiterjedő szövetkezeti hálózattal bír és majdnem minden községben van egy hitelszövetkezet és

a hazaküldött összeget a címzett, vagyis az itthoni hozzátartozó, a lakóhelyéhez legközelebb fekvő hitelszövetkezet utján kapja meg.

Megjegyezzük, hogy ha valaki a saját részére kívánja hazajövevényét a pénzt gyümölcsötteni, azt is megteheti, még pedig úgy, hogy abba a névjegyzékbe, amit a pénz hazaküldése alkalmával a munkaadónak átadnak, beírja annak a hitelszövetkezetnek a nevét, ahol a pénzt hazaküldéséig kamatoztatni akarja.

A magyar mezőgazdasági munkások vámmentes szalonnát kapnak Németországban

A magyar királyi kormány erre az évre is biztosította azt a kedvezményt, hogy

a Németországban dolgozó magyar mezőgazdasági munkások havonként és fejenként 5 (öt) kilogramm vámmentes szalonnát vásárolhassanak.

Ez a vámkedvezmény annyit jelent, hogy fele olyan áron jutnak a magyar mezőgazdasági munkások az általuk itthon megszokott jó szalonnához, mint amennyit ott kint kellene érte fizetniök. Saját érdekében mindenki minden hónapban vegye igénybe ezt a kedvezményt, mert a nehéz mezőgazdasági munkát és az idő viszontagságait csak akkor bírják jól, ha megfelelően is táplálkoznak. A magyar embernek pedig egyik főtápláléka a szalonna.

Megjegyezzük, hogy ha valaki az egyik hónapban nem vásárol szalonnát, a következő hónapban nem vehet két hónapra elő mennyiséget. A német illetékes hatóság ugyanis úgy rendelkezett, hogy egyszerűleg fele annyit, az egy hónapra szóló 5 kg vásárolható. Kevesebbet lehet, de többet nem.

A szalonnarendelés a következőképpen történik:

A munkaadó címét, abban a sorrendben, ahogy a németektől megkaptuk, közöltük a magyarországi Hangya-szövetkezetek berlini megbízottjával, akinek pontos címe: Transdanubia, Berlin, Brückenallee 33. Ez a szerv már érintkezésbe is

lépött a magyar munkásokat alkalmazó munkaadókkal, hogy írják össze, kinek mennyi szalonnára van szüksége és kilogrammonként szedjen be a munkásoktól 1 márká 45 pfennig. Mielőtt a pénz Berlinbe, a központba beérkezik, a kívánt mennyiséget azonnal megküldik a munkaadó címére.

Hogy panaszok ne merüljenek fel, ezért a legtanácsosabb, hogy

a szalonna elosztásánál a csoportvezető és a tolmács, ezenkívül a csapat egy-két tagja is jelen legyen.

A legjobb, ha az elosztás a munkaidő után történik, amikor mindenki jelen lehet.

Azt ajánljuk, hogy ne csak a nagy csoportok, hanem a kisebb gazdálkáló elhelyezett munkások is, akik többnyire étkezést is kapnak, vásároljanak a magyar szalonnából, mert a gazda bizonyára szívesen át fogja azt tőlük venni.

Bérlevonások

Tájékoztatóként közöljük, hogy a Németországban dolgozó munkásoktól a hetenként kifizetésre kerülő munkabérből

csak a betegség és a baleset esetére szóló biztosításra történnek levonások.

Ezt kivétel nélkül mindenkinek fizetni kell.

A kereseti adó fizetése alól a magyar munkásokat felmentették.

Üzenetek

Ez a rovat mindenkit érdekel!

Oláh Péter, Cseke Lajos, Almási András, Grunow, Post: Sternberg-Land; Lenárt Mihály és társai, Resthow, Züllow, Strahlenberg; Krajczár József és 34 társa, Grambow és Schwerin; Lázár József és társai, Althagen, Post: Kröpelin; Rudolf Wachter és társai, Brüsewitz, Schwerin-Land; Mukics István és 29 társa, Kl. Kusevich, Rostoch, Mecklenburg; Skapen József és társai, Teitenwinkel, Rostoch, Mecklenburg; Grebenár István és társai, Gehlsdorf, Petersdorf, Rostoch; Tóth Károly és társai, Nisdorf, Gr. Mohrdorf ü. Stralsund; Bodon György és társai, Küdow ü. Neustadt, Ruppín; Oravec Mihály és társai, Witzenburg, Kr. Querfurt; Mészáros József és társai, Philippenhof, Müncheberg; Gábor György és 28 társa, Rittergut Buskow, Kr. Ruppín; Illich Mátyás és társai, Ludwigsburg, ü. Prenzlau, Brandenburg; Komár László és társai, Rittergut Zerben, Post: Güzzen; Hadi Gábor és társai, Borne, Post: Beizig, Brandenburg; Dravec István és társai, Güsen, Kr. Jerichow II. Magdeburg; Ipkovits Márton és társai, Alt Weidling, Post: Gedeorsdorf; Felföldi Pál és társai, Kr. Templin, Post: Greifswalde, Neudorf; Bódi István és társai, Alt Terpen Neuburg, Kr. Wismar; Szelecsák György és társai, Werben, Kr. Teltow, Post: Zossen; Oszvár Gáspár és társai, Ehersdorf b. Lippehne, Zoldin Kr; Király Béla és társai, Schlotterhof b. Stendal, 1/Altin; Takács János és társai, Kr. Geiferberg, Post: Zitzmar, Pommern; Vass András és társai, Liessow Schwerin ü. Mecklenburg; Bati Ferenc és társai, Neugut Eisenfelde, Kr. Slohau; Zay Károly és társai, Bussewitz, Post: Mönchshagen, Rostoch; Braczkó Gy. és társai, Mehlingen, Aschersleben; Bozók József és társai, Oberwiedersstadt, b/Hellstedt; Serfőző István és társai, Neuberen Grossbeeren, Kr. Teltow; Teréki István és társai, Arneburg, Dorm, Bürs, Kr. Stendal; Horváth Pál és társai, Kl. Methling ü. Gnomien, Mecklenburg; Simon Sándor és társai, Nauen, Neukamer, Osthavelland és Szakalos János és társai, Ermsleben, Malmühle; Soraitak örömmel olvastuk; szívesen halljuk, hogy jólérik magukat és mindenütt kedves fogadtatásban volt részükhöz. A legfontosabb kérdésekre — a pénz hazaküldésére, szalonnarendelésre — vonatkozó közleményeket mai számunkban megismételjük, hogy azok, akik előző számunkat nem kapták kézhez, vagy elkerülték figyelmüket, elolvashassák és tudomásul vehessék. A Németországba utazott munkáscsoportok cimanyagának feldolgozása természetesen hosszabb időt vett igénybe; ez okozta azt, hogy a lapot csak késéssel kapták meg. Minden munkáscsoport azonban kap ujságot, az tehát nem történt meg, hogy a szükséges tudnivalókat és a rendszeres hazai tájékoztatót mindenki meg ne kapja. Valamennyiüközt magyar szívvvel köszöntjük. — Píló Sándor, Nagy István és társai, Wittstock: Valamennyi kérdésükre ma is megismételjük a választ. A lapot is megindítottuk, reméljük, pontosan kapják. Üdvözlét. — Kiss Péter: Örömmel olvastuk soraitkból, hogy jól érzik magukat és meg vannak elégedve sorsukkal. — Fekete Barnabás: A Vasárnap-ot, amit olyan nagyon várnak és többször sürgettek, ime megindítottuk. — Bíró István: Örülünk, hogy a német nyelv elsajátítása nem okoz nehézségeket és most már tolmács nélkül is tud boldogulni. — Többeknek: A pénz hazaküldésére és a szalonnarendelésre vonatkozó mult heti tájékoztatóunkat a Vasárnap-nak ebben a számban is közöljük. — Takács Imre: Ertesit-

jük, hogy vitéz Ricsóy-Uhlarik főispán ur közölte levelét, amit Szabó Gábor községi bíró urhoz intézett. Felhívjuk ezért a tolmácsot, hogy a szóbanforgó ügyben keresse fel a munkaadót vagy annak helyettesét, az intéző urat. Egyébként hasonló esetekben forduljanak a legközelebbi munkaügyi hivatalhoz, ezt németül Arbeitsamt-nak nevezik és ott majd gondoskodni fognak arról, hogy valamelyik szomszéd községben levő tolmács segítségével az ügyet rendezék. A szalonnarendelésre és a pénz küldésére nézve olvassák el a mai lapban megjelent közleményeket. — Daru István és társai: Az előbbi üzenet Önökre is vonatkozik. — Mészáros József: Ha a tolmácsot nem tudják megérteni, forduljanak a legközelebbi munkaügyi hivatalhoz, Arbeitsamt-hoz és kérjenek onnan más tolmácsot. Azon a vidéken van egy néhány csapat, ahol egy-két tolmácsal több van. Ezt éppen azért intéztük így, hogyha szükség lesz a cserére, hát legyen a közelben megfelelő ember. Természetesen az a leghelyesebb, ha a jelenlegi tolmáccsal a csapat jól megérti egymást. — Kovács István: Legyenek nyugodtak, a Vasárnap-ot, amint látják, megindítottuk és igyekezni fogunk a pénzküldésnél is segítségükre lenni. A hazaküldendő összeget adják át majd a munkaadójuknak nyugta ellenében. Igyekezzetek a szalonnát az újságokban megadott címmel sürgősen megrendelni, hogy ne szenvedjenek hiányt. Az utlevélmeghosszabbításról, mivel többek vannak érdekelve, egy későbbi időben fogunk az újságon keresztül részletes tájékoztatást adni. — Ketterer Rozália és társai: Reméljük, hogy a makói tanácsgyűző urhoz intézett levelükben közölt ügy barátságosan elintéztét nyert. Egyébként azt a tanácsot adjuk, hogy hasonló esetben forduljanak a munkaügyi hivatalhoz, vagyis a legközelebbi Arbeitsamt-hoz és ott az ügyet egy a környéken levő és más csapathoz besorozott tolmács segítségével kivizsgálják és a bűnöst haza fogják küldeni. Abban az esetben, ha a panaszunk semmi alapja nem volt, az árlökódokat is hasonló büntetés éri. — Többeknek: Az árlökódás nagyon csunya dolog és éppen ezért mindenkit figyelmeztetünk, hogy alaptalanul, tisztán időtöltésből vagy alátomos bosszúvágytól ingerelve, ne irjon vádakodó leveleket névtelenül, mert ha valakinek nincs bátorsága közölni a nevét, akkor bizonyára nincs rendben a szénája. Ne igyekezzék tehát senki se mások rovására érdemeket szerezni, mert ez nem magyar emberhez illő magatartás. — Sebestyén János és társai: Marton Béla képviselő urhoz intézett levelük alapján azt a tanácsot adjuk, forduljanak a legközelebbi munkaügyi hivatalhoz, Arbeitsamt-hoz és ott adják elő az ügyet. — Egri Lajos: Önnek is ugyanazt ajánljuk, amit előbb írtunk, hogy forduljon az Arbeitsamt-hoz: ennek a munkaügyi hivatalnak belegyezése nélkül egy lépést sem tehetnek. Ha ott hozzájárulnak, nekünk nincs kifogásunk ellene. Vigyázzanak azonban arra, hogy vándorutra nem kelhetnek, mert ha kérelmük alaptalan, könnyen megtörténik, hogy egyszerűen hazaküldik az egész csapatot. — Magyarai János és társai: Forduljanak ügyükben a legközelebbi munkaügyi hivatalhoz: Arbeitsamt-hoz. — Mellár József: Az előbbi üzenet Önöknek is szól. — Titz Ferenc és társai: Ertesítjük, hogy ügyüket a többiekkel együtt a bécsi munkaügyi hivatal utján fogjuk elintézni. — Horváth Márton és társai: Az előbbi üzenet Önöknek is szól. — Miklós Kálmán és társai: Hájós Kálmán és társai: Az előbbi üzenet Önöknek is szól.